

10 BARIER WE WDRAŻANIU ELEKTRONIZACJI

Trener: Łukasz Czaban

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Art. 15. 1. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w zakresie, w jakim przewidują obowiązek komunikacji zamawiającego z wykonawcą wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej stosuje się w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez:

- 1) centralnego zamawiającego od dnia 18 kwietnia 2017 r.;
- 2) innych zamawiających niż centralny zamawiający od dnia 18 października 2018 r.

2. Przepis art. 10a ustawy zmienianej w art. 1 w zakresie jednolitego dokumentu zamówienia stosuje się od dnia 18 kwietnia 2018 r.

Art. 17. W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych i niezakończonych przed dniem 18 kwietnia 2018 r., a w przypadku postępowań prowadzonych przez centralnego zamawiającego, przed dniem 18 kwietnia 2017 r., oświadczenia, w tym jednolity europejski dokument zamówienia, składa się zgodnie z wzorem standardowego formularza w formie pisemnej albo w postaci elektronicznej.

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych

§ 7. 1. Do postępowań o udzielenie zamówienia, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, przepisów rozporządzenia nie stosuje się.

2. Do postępowań o udzielenie zamówienia prowadzonych przez zamawiających innych niż centralny zamawiający, o którym mowa w art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, wszczętych w okresie od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 17 października 2018 r., przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów dotyczących składania oświadczenia, o którym mowa w art. 25a tej ustawy, w tym jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, które stosuje się od dnia 18 kwietnia 2018 r.

3. W postępowaniach, o których mowa w ust. 2, złożenie oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, w tym jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, przed dniem 18 kwietnia 2018 r. jest skuteczne.

OŚWIADCZENIA WSTĘPNE PONIŻEJ PROGÓW UNIJNYCH

[...] na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy nowelizacyjnej, w zw. z art. 10a ustawy Pzp jednolity europejski dokument zamówienia winien być składany przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w postępowaniach o wartości równej lub przekraczającej progi unijne **wszczynanych od dnia 18 kwietnia 2018 r.** Oznacza to, iż od dnia 18 kwietnia 2018 r. obowiązek stosowania środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 10a ustawy Pzp dotyczy wyłącznie jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (składanego w postaci elektronicznej podpisanej kwalifikowanym podpisem elektronicznym).

Powyższy wymóg nie dotyczy oświadczeń wstępnych, o których mowa w art. 25a ust. 1 ustawy Pzp składanych w toku postępowania o udzielenie zamówienia o wartościach nieprzekraczających progów z art. 11 ust. 8 ustawy Pzp. **Oświadczenia wstępne poniżej progów unijnych, w postępowaniach wszczynanych od dnia 18 kwietnia 2018 r. składane są na dotychczasowych zasadach.**

II. Projekt budowy Miniportalu e-Zamówień.

Przewidując ryzyko, iż do dnia 18 października 2018 r. pełne wdrożenie kompleksowego rozwiązania pozwalającego na profesjonalne i w pełni zautomatyzowane prowadzenie całego procesu udzielenia zamówienia publicznego łącznie z jego monitoringiem (wdrożenie centralnej Platformy e-Zamówień i Portali e-Usług) może okazać się niemożliwe, **podjęte zostały działania zmierzające do udostępnienia przyjaznego i nieodpłatnego rozwiązania umożliwiającego komunikację elektroniczną między zamawiającym i wykonawcami, w szczególności elektroniczne składanie ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczeń, w tym jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, w zgodzie z wymogami określonymi przez dyrektywę UE.**

Zaawansowane działania związane z przygotowaniem Miniportalu e-Zamówień prowadzone są przez Urząd Zamówień Publicznych, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii oraz Ministerstwo Cyfryzacji. (...) Projektowane rozwiązanie oparte będzie na efektywnym wykorzystaniu narzędzi elektronicznych i publicznych usług funkcjonujących w państwowych zasobach, tj. Biuletynu Zamówień Publicznych i usług e-PUAP.

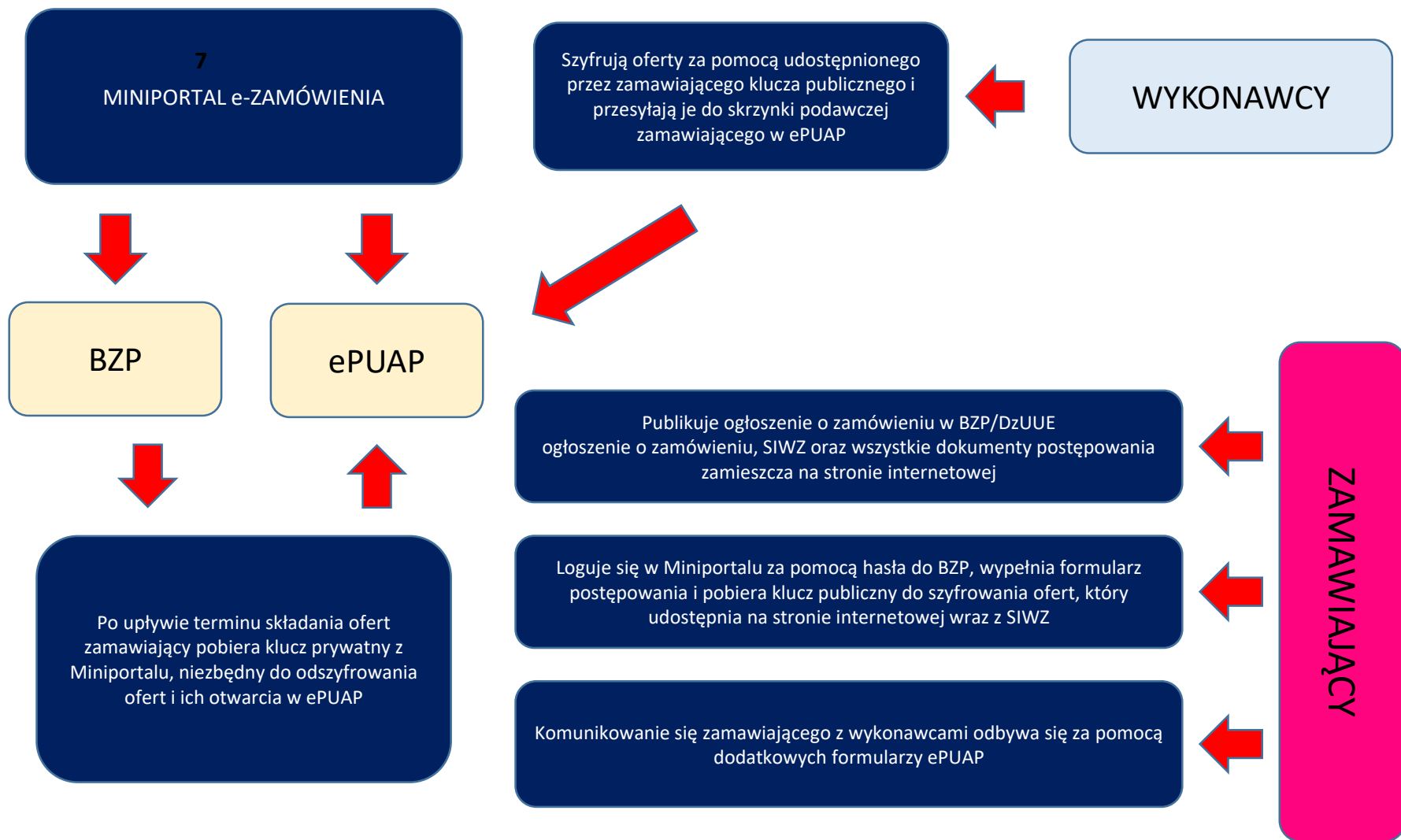
Wersja testowa rozwiązania powstanie nie później niż w sierpniu 2018 r. **Od dnia 1 października 2018 r. będą z niej mogli korzystać wszyscy zamawiający.** Powyższe rozwiązanie będzie funkcjonować do momentu pełnego wdrożenia modelu docelowego.

III. Projektowane zmiany legislacyjne

Mając na względzie przede wszystkim potrzebę odpowiedniego przygotowania jednostek zamawiających do wdrożenia elektronizacji w zamówieniach publicznych informujemy także o planowanych działaniach legislacyjnych w tym obszarze.

Urząd Zamówień Publicznych wspólnie z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii opracowuje projekt regulacji prawnych, dzięki którym **nastąpi przesunięcie w czasie elektronizacji zamówień w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości poniżej progów UE**. Projektowane zmiany zakładają przesunięcie obowiązku wprowadzenia w tych postępowaniach komunikacji przy użyciu środków komunikacji elektronicznej do końca 2019 r., tj. do czasu pełnego wdrożenia modelu docelowego zakładającego istnienie centralnej Platformy e-Zamówień, z którą zintegrowane są Portale e-Uslug. Powyższe rozwiązanie:

1. zwiększa szanse na lepsze przygotowanie się wykonawców, w szczególności z sektora MŚP, do elektronizacji zamówień, w tym dysponowania przez nich kwalifikowanym podpisem elektronicznym;
2. zapewnia lepsze szanse dla mniejszych zamawiających na przygotowanie się do wdrożenia elektronicznych narzędzi do obsługi postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
3. zdywersyfikuje zagrożenia zmniejszenia ilości ofert składanych w postępowaniach/unieważnienia postępowań z powodu braku ważnych ofert, ze względu na brak podpisu elektronicznego po stronie mniejszych wykonawców.

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

SIWZ

Art. 36. 1. 7) Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej informacje o sposobie porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń lub dokumentów, jeżeli zamawiający, w sytuacjach określonych w art. 10c–10e, przewiduje inny sposób porozumiewania się niż przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, a także wskazanie osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami;

Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2017 r.
w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych

§ 2. 1. Zamawiający wskazuje w ogłoszeniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia albo w innym dokumencie rozpoczynającym postępowanie o udzielenie zamówienia środki komunikacji elektronicznej, przy użyciu których będzie komunikował się z wykonawcami w postępowaniu o udzielenie zamówienia, wraz z wymaganiami technicznymi i organizacyjnymi wysyłania i odbierania dokumentów elektronicznych i informacji przekazywanych przy ich użyciu.

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

OFERTY, WNIOSKI, OŚWIADCZENIA

Art. 10a. 5. Oferty, wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczenia, w tym jednolity dokument, sporządza się, **pod rygorem nieważności**, w postaci elektronicznej, i opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

ELEKTRONICZNE OŚWIADCZENIE WOLI

Art. 78¹. § 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

KWALIFIKOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY

- wybór centrum certyfikacji – kwalifikowani dostawcy usług zaufania (lista dostępna na www.nccert.pl);

- podpisanie umowy;
- weryfikacja tożsamości;
- odbiór kwalifikowanego urządzenia (karta z mikroprocesorem, czytnik, oprogramowanie) i kwalifikowanego certyfikatu;
- instalacja sprzętu i oprogramowania w komputerze;

Podpis kwalifikowany

wewnętrzny

otaczający

zewnątrzny

Formaty danych tworzących dokumenty różnego rodzaju (tekstowe, tekstowo-graficzne i inne) podane są w Załączniku Nr 2 do Rozporządzenia wydanego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne*. Właściwie dobrany format ma znaczenie nie tylko dla mniejszej lub większej wygody tworzenia dokumentu, ale także dla wyboru typu podpisu elektronicznego, jakim wytworzony dokument zostanie opatrzony, nie wszystkie bowiem typy podpisów mogą być użyte w każdej sytuacji. Np. podpisem zewnętrznym podpisać można każdy plik (np. z rozszerzeniem .doc, .pdf, .jpg, avi itd.).

Aplikacje dostarczane przez podmioty świadczące usługi certyfikacyjne pozwalają na wybór typu podpisu. W czasie składania elektronicznego podpisu zewnętrznego powstaje odrębny plik o nazwie zgodnej z nazwą pliku podpisywanego, ale o rozszerzeniu wskazującym na rodzaj podpisywanego pliku - np. .xades. Już samo to rozszerzenie wskazuje, że mamy do czynienia z podpisem elektronicznym. Jeśli np. widzimy plik o nazwie pismo.docx.xades, to wiemy, że plik pismo.docx, wykonany w MS Word, został podpisany podpisem elektronicznym – albo zewnętrznym, albo otaczającym. Na to, którym z nich został podpisany, wskazuje wielkość podpisanego pliku – kliknięcie prawym przyciskiem myszy na nazwie pliku we „właściwościach” pokazuje jego wielkość (rozmiar) w kilo- czy megabajtach. Jeśli jest to kilka kilobajtów, to mamy do czynienia z samym podpisem zewnętrznym – i musi mu towarzyszyć plik, który został podpisany. Podpis otaczający daje plik, którego wielkość (rozmiar) jest zawsze siłą rzeczy większa od pliku podpisywanego, ponieważ plik podpisany zawiera w sobie podpisywany plik oraz dane podpisu otaczającego. Podpis wewnętrzny (otoczony) można stosować jedynie w odniesieniu do plików, które posiadają budowę strukturalną umożliwiającą osadzenie w nich podpisu. Taką właśnie strukturę posiadają pliki w formacie XML. Nic nie stoi na przeszkodzie, by wewnątrz jednego pliku w formacie XML znajdowały się pliki o innych formatach – pod warunkiem, że będą to formaty opisane w załączniku Nr 2 do Rozporządzenia Rady Ministrów.

* Rozporządzenie Rady Ministrów. z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych - Dz. U. z 2012 r., poz. 526, ze zm.

Typy podpisów:

- ▶ Zewnętrzny w stosunku do podpisywanych danych

odrębny plik ->

- ▶ Otaczający podpisywane dane

- ▶ Otoczony - wewnętrzny (stosowany do plików w formacie XML, np. dokumentXML.epuap)

 = Podpis elektroniczny

Ustaw parametry podpisu według profilu

Profil podpisu:

Wybierz format podpisu

XAdES CMS

Ustawienia formatu podpisu

Typ podpisu:

Wariant podpisu XAdES:

Typ zobowiązania:

Funkcja skrótu:

Nie koduj podpisywanych danych XML algorytmem base64

Dalej >

Anuluj

PODPIS POTWIERDZONY PROFILEM ZAUFANYM ePUAP

Art. 3. 15) podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP – podpis elektroniczny złożony przez użytkownika konta ePUAP, do którego zostały dołączone informacje identyfikujące zawarte w profilu zaufanym ePUAP, a także:

- a) jednoznacznie wskazujący profil zaufany ePUAP osoby, która wykonała podpis,
- b) zawierający czas wykonania podpisu,
- c) jednoznacznie identyfikujący konto ePUAP osoby, która wykonała podpis,
- d) autoryzowany przez użytkownika konta ePUAP,
- e) opatrzony i chroniony pieczęcią elektroniczną wykorzystywaną w ePUAP w celu zapewnienia integralności i autentyczności wykonania operacji przez system ePUAP;

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE - eIDAS

Artykuł 26

Wymogi dla zaawansowanych podpisów elektronicznych

Zaawansowany podpis elektroniczny musi spełniać następujące wymogi:

- a) jest unikalnie przyporządkowany podpisującemu;
- b) umożliwia ustalenie tożsamości podpisującego;
- c) jest składany przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą; oraz
- d) jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

PEŁNOMOCNICTWO

Art. 99 Jeżeli do ważności czynności prawnej potrzebna jest szczególna forma, pełnomocnictwo do dokonania tej czynności powinno być udzielone w tej samej formie.

OBOWIĄZEK DOŁĄCZENIA OŚWIADCZENIA

Art. 25a. 1. Do oferty lub wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wykonawca dołącza aktualne na dzień składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oświadczenie w zakresie wskazanym przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Informacje zawarte w oświadczeniu stanowią wstępne potwierdzenie, że wykonawca:

- 1) nie podlega wykluczeniu oraz spełnia warunki udziału w postępowaniu;
- 2) spełnia kryteria selekcji, o których mowa w art. 51 ust. 2, art. 57 ust. 3 i art. 60d ust. 3.

2. Jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wykonawca składa w formie jednolitego dokumentu.

INSTRUKCJA DOTYCZĄCA SKŁADANIA JEDZ PRZY UŻYCIU ŚRODKÓW KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ

Wyjaśnić należy, że jednym z dopuszczalnych środków komunikacji elektronicznej służących składaniu w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oświadczenia w formie JEDZ jest poczta elektroniczna. Złożenie JEDZ przez wykonawcę za pośrednictwem poczty elektronicznej po 17 kwietnia 2018 r. będzie równoznaczne z jego złożeniem przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, a tym samym będzie stanowiło wykonanie dyspozycji art. 10a ust. 1 ustawy Pzp.

Złożenie JEDZ wraz z ofertą na nośniku danych (np. CD, pendrive) nie stanowi jego złożenia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Stosownie do treści art. 25a ust. 2 ustawy Pzp, aktualny na dzień składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu JEDZ powinien zostać dołączony do składanej oferty lub wniosku. Należy zauważyć, iż w sytuacji, gdy w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oferta lub wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu składany jest w formie pisemnej, a JEDZ w formie elektronicznej, dla wypełnienia dyspozycji art. 25a ust. 2 ustawy Pzp wystarczające jest, aby JEDZ został przekazany zamawiającemu za pośrednictwem poczty elektronicznej, przed upływem terminu składania ofert/wniosków.

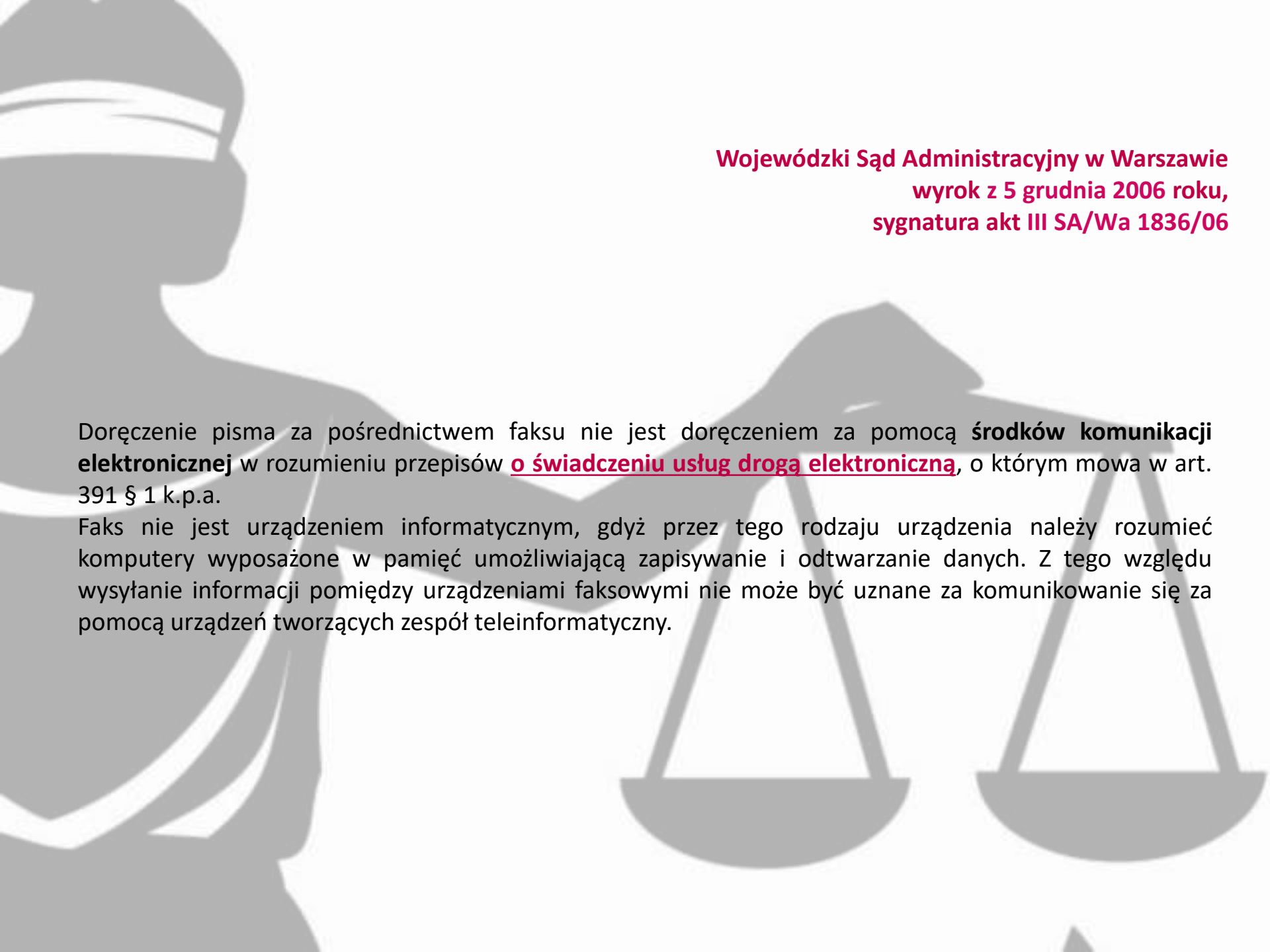
KOMUNIKACJA Z WYKONAWCAMI 18.10.2018

Art. 10a. 1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego komunikacja między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, oświadczeń, w tym jednolitego dokumentu, o którym mowa w art. 25a ust. 2 odbywa się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

2. Zamawiający może ustalić sposób przedstawienia informacji zawartych w ofercie w **postaci katalogu elektronicznego lub dołączenia katalogu elektronicznego** do oferty albo dopuścić taką możliwość.

Art. 2. 17) Ilekroć w ustawie jest mowa o **środkach komunikacji elektronicznej** – należy przez to rozumieć środki komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r. poz. 1422, z 2015 r. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 147), lub faks.

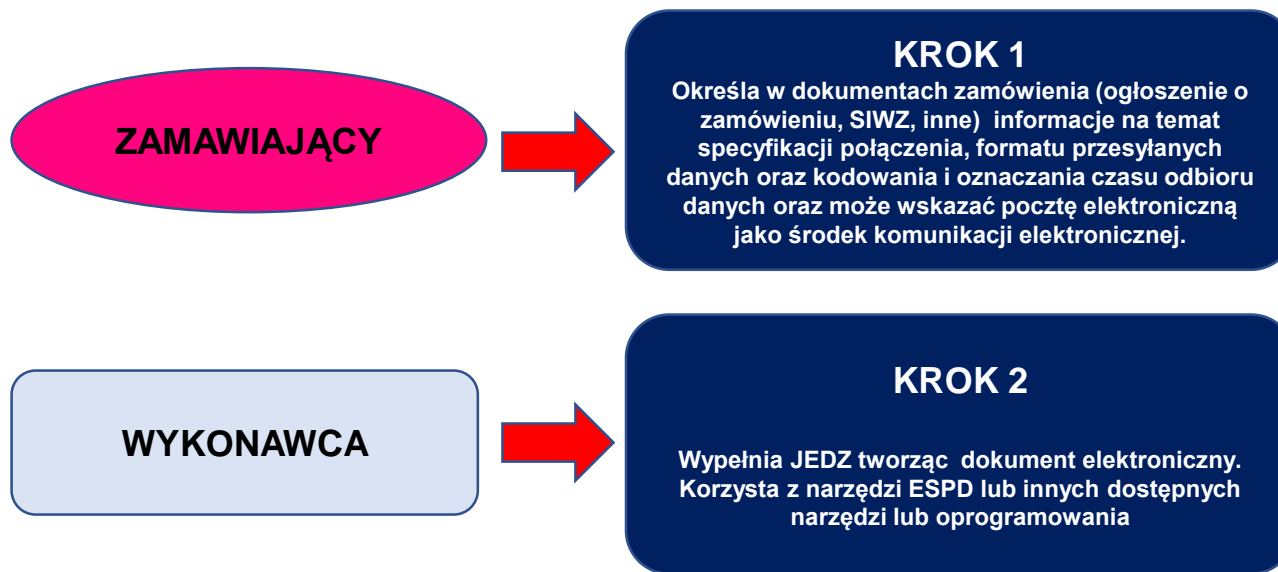
Art. 2. 5) ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną - środki komunikacji elektronicznej – rozwiązania techniczne, w tym urządzenia teleinformatyczne i współpracujące z nimi narzędzia programowe, umożliwiające indywidualne porozumiewanie się na odległość przy wykorzystaniu transmisji danych między systemami teleinformatycznymi, a w szczególności pocztę elektroniczną

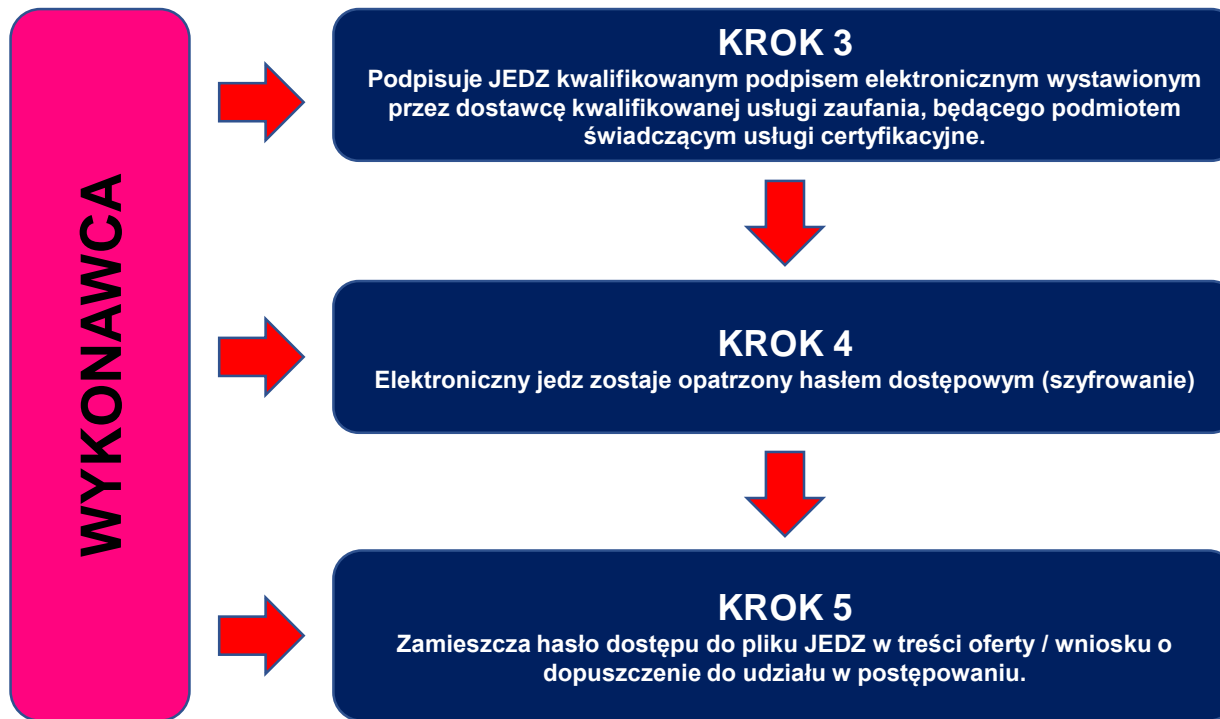

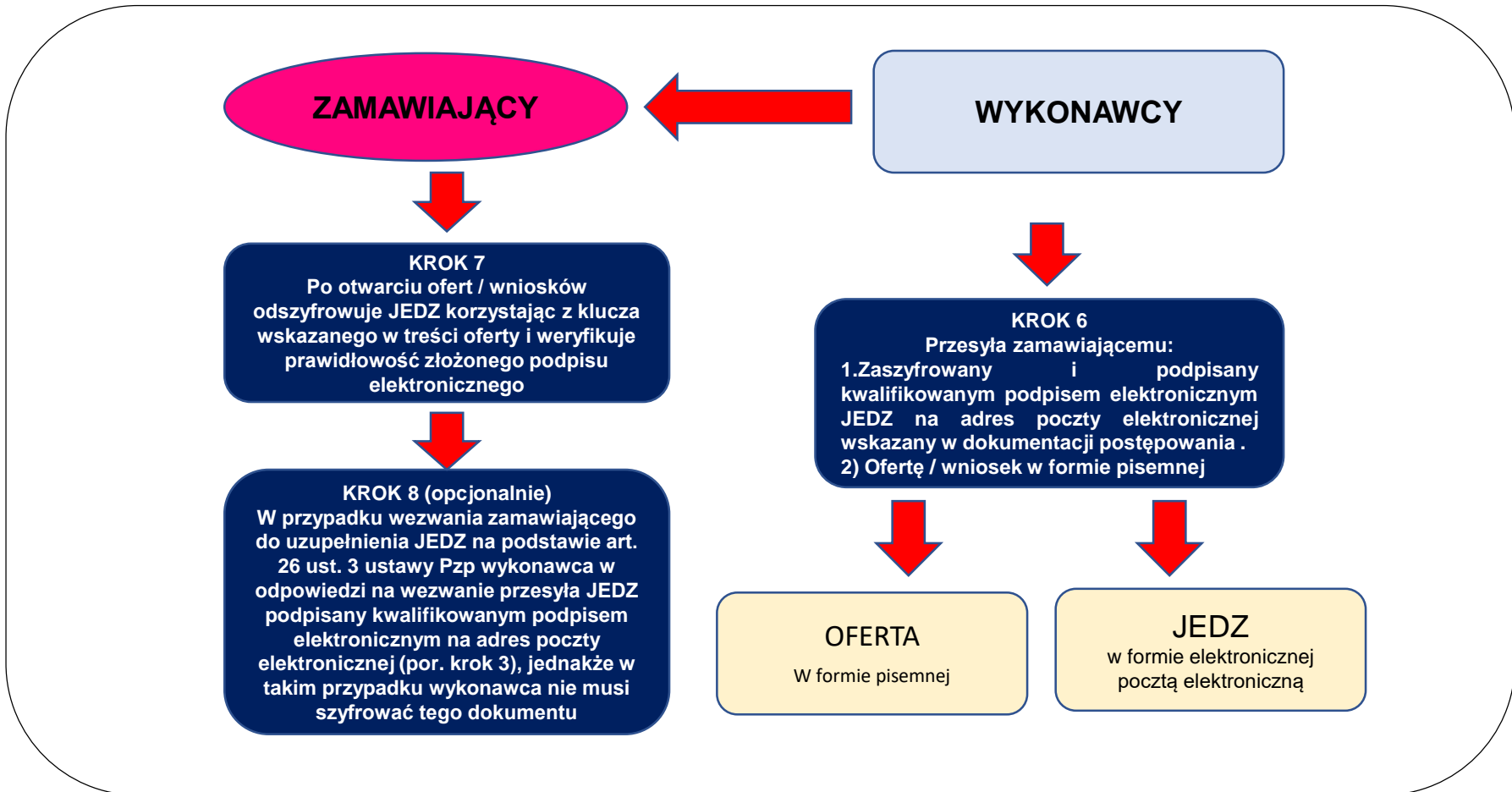
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie
wyrok z 5 grudnia 2006 roku,
sygnatura akt III SA/Wa 1836/06

Doręczenie pisma za pośrednictwem faksu nie jest doręczeniem za pomocą **środków komunikacji elektronicznej** w rozumieniu przepisów **o świadczeniu usług drogą elektroniczną**, o którym mowa w art. 391 § 1 k.p.a.

Faks nie jest urządzeniem informatycznym, gdyż przez tego rodzaju urządzenia należy rozumieć komputery wyposażone w pamięć umożliwiającą zapisywanie i odtwarzanie danych. Z tego względu wysyłanie informacji pomiędzy urządzeniami faksowymi nie może być uznane za komunikowanie się za pomocą urządzeń tworzących zespół teleinformatyczny.

FORMULARZ JEDZ

<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/esp/esp-filter?lang=pl>

Jednolity europejski dokument zamówienia (ESPDP)

Serwis umożliwiający wypełnienie i ponowne wykorzystanie ESPDP

Komisja Europejska > Narzędzia > Jednolity europejski dokument zamówienia

➤ Rozpoczęcie

🏛️ Procedura

! Wykluczenie

👤 Kwalifikacja

📄 Zakończ

Witamy w serwisie ESPDP

📘 Jednolity europejski dokument zamówienia (ESPDP) jest oświadczeniem własnym na temat kondycji finansowej, zdolności i kompetencji przedsiębiorstwa na potrzeby postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Jest on dostępny we wszystkich językach UE i stosowany jako wstępny dowód spełnienia warunków wymaganych w procedurach udzielania zamówień publicznych w całej UE. Dzięki ESPDP oferenci nie muszą już przedstawiać pełnej dokumentacji dowodowej i różnych formularzy stosowanych dotychczas w przetargach unijnych, co oznacza znaczne uproszczenie dostępu do potencjalnych zamówień transgranicznych. Od października 2018 r. jednolity europejski dokument zamówienia będzie przekazywany wyłącznie w formie elektronicznej.

Komisja Europejska udostępniła bezpłatną usługę internetową dla nabywców, oferentów i innych zainteresowanych stron w zakresie elektronicznego wypełniania ESPDP. Formularz internetowy można wypełnić, wydrukować i przesać nabywcy wraz z pozostałą częścią oferty. Jeśli postępowanie prowadzone jest drogą elektroniczną, ESPDP można wyeksportować, zapisać i przekazać elektronicznie. Jednolity europejski dokument zamówienia przedłożony we wcześniejszym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego można ponownie wykorzystać, o ile przedmiotowe informacje są nadal poprawne. Wykonawcy mogą zostać wykluczeni z postępowania lub podlegać odpowiedzialności karnej, jeżeli w związku z informacjami przedstawianymi w ESPDP dochodzi do poważnego wprowadzenia w błąd, zatajenia bądź niemożności przedstawienia dokumentów potwierdzających.

Aby uzyskać więcej informacji o ESPDP, proszę kliknąć [tutaj](#)

Jeżeli interesują Państwa odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania na temat ESPDP, prosimy zajrzeć do [Broszura FAQ](#)

Kim jesteś? ⓘ

- Jestem instytucją zamawiającą ⓘ
- Jestem podmiotem zamawiającym ⓘ
- Jestem wykonawcą ⓘ

⬅️ Wstecz

✖️ Anuluj

➡️ Dalej

Informacja o sposobie porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń lub dokumentów, w tym JEDZ w formie elektronicznej, a także wskazania osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami

1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia komunikacja między Zamawiającym a Wykonawcami odbywa się za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – *Prawo pocztowe* osobiście, za pośrednictwem postańca, faksu lub przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. *o świadczeniu usług drogą elektroniczną*, z uwzględnieniem wymogów dotyczących formy, ustanowionych poniżej.
2. Zamawiający wyznacza następujące osoby do kontaktu z Wykonawcami: Pani/Pan..... e-mail: ....., tel. ....
3. Jeżeli Zamawiający lub Wykonawca przekazują oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje za pośrednictwem faksu lub przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. *o świadczeniu usług drogą elektroniczną*, każda ze stron na żądanie drugiej strony niezwłocznie potwierdza fakt ich otrzymania.
4. W postępowaniu oświadczenia składa się w formie pisemnej albo w postaci elektronicznej, z tym że JEDZ należy przesłać w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Oświadczenia podmiotów składających ofertę/wniosek wspólnie oraz podmiotów udostępniających potencjał składane na formularzu JEDZ powinny mieć formę dokumentu elektronicznego, podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez każdego z nich w zakresie w jakim potwierdzają okoliczności, o których mowa w treści art. 22 ust. 1 ustawy Pzp. Analogiczny wymóg dotyczy JEDZ składanego przez podwykonawcę, na podstawie art. 25a ust. 5 pkt 1 ustawy Pzp.

Informacja o sposobie porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń lub dokumentów, w tym JEDZ w formie elektronicznej, a także wskazania osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami

5. Środkiem komunikacji elektronicznej, służącym złożeniu JEDZ przez wykonawcę, jest poczta elektroniczna. **UWAGA!** *Złożenie JEDZ wraz z ofertą na nośniku danych (np. CD, pendrive) jest niedopuszczalne, nie stanowi bowiem jego złożenia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 o świadczeniu usług drogą elektroniczną.* JEDZ należy przesać na adres email:.....

- a) Zamawiający dopuszcza w szczególności następujący format przesyłanych danych: .pdf, .doc, .docx, .rtf, .xps, .odt.
- b) Wykonawca wypełnia JEDZ, tworząc dokument elektroniczny. Może korzystać z narzędzia ESPD lub innych dostępnych narzędzi lub oprogramowania, które umożliwiają wypełnienie JEDZ i utworzenie dokumentu elektronicznego, w szczególności w jednym z ww. formatów.
- c) Po stworzeniu lub wygenerowaniu przez wykonawcę dokumentu elektronicznego JEDZ, wykonawca podpisuje ww. dokument kwalifikowanym podpisem elektronicznym, wystawionym przez dostawcę kwalifikowanej usługi zaufania, będącego podmiotem świadczącym usługi certyfikacyjne - podpis elektroniczny, spełniające wymogi bezpieczeństwa określone w ustawie.
- d) Podpisany dokument elektroniczny JEDZ powinien zostać zaszyfrowany, tj. opatrzony hasłem dostępowym. W tym celu wykonawca może posłużyć się narzędziami oferowanymi przez oprogramowanie, w którym przygotowuje dokument oświadczenia (np. Adobe Acrobat), lub skorzystać z dostępnych na rynku narzędzi na licencji open-source (np.: AES Crypt, 7-Zip i Smart Sign) lub komercyjnych.
- e) Wykonawca zamieszcza hasło dostępu do pliku JEDZ w treści swojej oferty/wniosku (wybrać właściwe), składanej/składanego w formie pisemnej. Treść oferty/wniosku może zawierać, jeśli to niezbędne, również inne informacje dla prawidłowego dostępu do dokumentu, w szczególności informacje o wykorzystanym programie szyfrującym lub procedurze odszyfrowania danych zawartych w JEDZ.
- f) Wykonawca przesyła zamawiającemu zaszyfrowany i podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym JEDZ na wskazany adres poczty elektronicznej w taki sposób, aby dokument ten dotarł do zamawiającego przed upływem terminu składania ofert. W treści przesłanej wiadomości należy wskazać oznaczenie i nazwę postępowania, którego JEDZ dotyczy oraz nazwę wykonawcy albo dowolne oznaczenie pozwalające na identyfikację wykonawcy (np. *JEDZ do oferty 658 – w takim przypadku numer ten musi być wskazany w treści oferty*).
- g) Wykonawca, przesyłając JEDZ, żąda potwierdzenia dostarczenia wiadomości zawierającej JEDZ.
- h) Datą przesłania JEDZ będzie potwierdzenie dostarczenia wiadomości zawierającej JEDZ z serwera pocztowego zamawiającego.
- i) Obowiązek złożenia JEDZ w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym w sposób określony powyżej dotyczy również JEDZ składanego na wezwanie w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp; w takim przypadku Zamawiający nie wymaga szyfrowania tego dokumentu.

6. Ofertę składa się pod rygorem nieważności w formie pisemnej.

DYREKTYWA 2014 /24 /UE

Preambuła – motyw (52)

Należy również sprecyzować, że obowiązkowe stosowanie elektronicznych środków komunikacji na mocy niniejszej dyrektywy nie powinno jednak zobowiązywać instytucji zamawiających do elektronicznego przetwarzania ofert, ani wprowadzać obowiązku elektronicznej oceny lub automatycznego przetwarzania. Ponadto zgodnie z niniejszą dyrektywą żaden element procesu zamówień publicznych po udzieleniu zamówienia nie powinien być objęty obowiązkiem stosowania elektronicznych środków komunikacji; obowiązek ten nie powinien te dotyczyć wewnętrznej komunikacji w obrębie instytucji zamawiającej.

KLASYCZNE - NIEELEKTRONICZNE - ŚRODKI INFORMACJI I KOMUNIKACJI

- ① przetwarzanie lub ocena ofert,
- ② proces realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego po udzieleniu zamówienia,
- ③ wewnętrzna komunikacja w obrębie zamawiającego.

DYREKTYWA 2014 /24 /UE

Preambuła – motyw (52)

Publikacje informacji dotyczących zamówień w znacznym stopniu mogą ułatwić elektroniczne środki informacji i komunikacji; mogą one też poprawić skuteczność i przejrzystość procesu udzielania zamówień. Środki te powinny stać się standardowymi środkami komunikacji i wymiany informacji w postępowaniach o udzielanie zamówień, ponieważ znacząco zwiększają one możliwości udziału wykonawców w postępowaniach o udzielanie zamówień na całym rynku wewnętrznym. **W tym celu przekazywanie ogłoszeń w formie elektronicznej, elektroniczna dostępność dokumentów zamówienia oraz – po 30-miesięcznym okresie przejściowym – w pełni elektroniczna komunikacja oznaczająca komunikację za pomocą środków elektronicznych na wszystkich etapach postępowania, łącznie z przekazywaniem wniosków o dopuszczenie do udziału i w szczególności przekazywaniem ofert (elektroniczne składanie ofert), powinny być obowiązkowe.**

UDOSTĘPNIANIE PROTOKOŁU WRAZ Z ZAŁĄCZNIKAMI

- § 4. 1. Zamawiający udostępnia protokół lub załączniki do protokołu na wniosek.
- Przekazanie protokołu lub załączników następuje przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.
  - W przypadku protokołu lub załączników sporządzonych w postaci papierowej, jeżeli z przyczyn technicznych znacząco utrudnione jest udostępnienie tych dokumentów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, w szczególności z uwagi na ilość żądanych do udostępnienia dokumentów, zamawiający informuje o tym wnioskodawcę i wskazuje sposób, w jaki mogą być one udostępnione.
  - Bez zgody zamawiającego wnioskodawca w trakcie wglądu do protokołu lub załączników, w miejscu wyznaczonym przez zamawiającego, nie może samodzielnie kopiować lub utrzymywać za pomocą urządzeń lub środków technicznych służących do utrwalania obrazu treści złożonych ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.
  - Zamawiający udostępnia wnioskodawcy protokół lub załączniki niezwłocznie. W wyjątkowych przypadkach, w szczególności związanych z zapewnieniem sprawnego toku prac dotyczących badania i oceny ofert, zamawiający udostępnia odpowiednio oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w terminie przez siebie wyznaczonym, nie później jednak niż odpowiednio w dniu przekazania informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty lub w dniu przekazania informacji o wynikach oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu i otrzymanych ocenach spełniania tych warunków albo w dniu przekazania informacji o unieważnieniu postępowania.

PROTOKÓŁ / ZAŁĄCZNIKI SPORZĄDZANE W POSTACI PAPIEROWEJ

Art. 2. 7b) Ilekcóć w ustawie jest mowa o protokole – należy przez to rozumieć dokument sporządzany przez zamawiającego **w formie pisemnej**, który potwierdza przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;

Art. 17. 2. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, **w formie pisemnej** oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1. Przed odebraniem oświadczenia, kierownik zamawiającego lub osoba, której powierzył czynności w postępowaniu, uprzedza osoby składające oświadczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 78. § 1. ustawy KC Do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

Art. 78¹. § 1. ustawy KC Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 30 października 2006 r.

w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z dokumentami elektronicznymi (Dz. U. z 2006 r., poz. 1518)

§ 6. Postępowanie z dokumentami ewidencjonowanymi i metadanymi prowadzi się przy użyciu systemu teleinformatycznego, który:

- 1) zapewnia integralność treści dokumentów i metadanych polegającą na zabezpieczeniu przed wprowadzaniem zmian, z wyjątkiem zmian wprowadzanych w ramach ustalonych i udokumentowanych procedur;
- 2) zabezpiecza przed wprowadzaniem zmian w dokumentach spraw załatwionych;
- 3) zabezpiecza przed usunięciem dokumentów z systemu, z wyjątkiem udokumentowanych czynności dokonywanych w ramach ustalonych procedur usuwania dokumentów:
  - a) dla których upłynął okres przechowywania ustalony w wykazie akt,
  - b) mylnie zapisanych,
  - c) mogących stanowić zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania systemu,
  - d) których usunięcie wymagane jest na podstawie przepisu prawa, prawomocnego orzeczenia sądu lub ostatecznej decyzji organu administracji;
- 4) zapewnia stały i skuteczny dostęp do dokumentów oraz ich wyszukiwanie;
- 5) umożliwia odczytanie metadanych dla każdego dokumentu;
- 6) identyfikuje użytkowników i dokumentuje dokonywane przez nich zmiany w dokumentach i metadanych;
- 7) zapewnia kontrolę dostępu poszczególnych użytkowników do dokumentów i metadanych;

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 30 października 2006 r.

w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z dokumentami elektronicznymi (Dz. U. z 2006 r., poz. 1518)

§ 6. Postępowanie z dokumentami ewidencjonowanymi i metadanymi prowadzi się przy użyciu systemu teleinformatycznego, który:

- 8) umożliwia odczytanie bez zniekształceń treści dokumentów wytworzonych przez podmiot, w którym działa system;
- 9) zachowuje dokumenty i metadane w strukturze określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 2a ustawy, łącznie z możliwością prezentacji tej struktury;
- 10) zapewnia odtworzenie przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw;
- 11) wspomaga czynności związane z klasyfikowaniem i kwalifikowaniem oraz grupowaniem dokumentów w akta spraw na podstawie wykazu akt;
- 12) wspomaga i dokumentuje proces brakowania dokumentów stanowiących dokumentację niearchiwalną, w tym:
  - a) wyodrębnia automatycznie dokumenty przeznaczone do brakowania,
  - b) przygotowuje automatycznie spis dokumentacji niearchiwalnej, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 2;
- 13) wspomaga czynności związane z przygotowaniem dokumentów stanowiących materiały archiwalne i ich metadanych do przekazania do archiwum państwowego, w tym:
  - a) wyodrębnia automatycznie dokumenty przeznaczone do przekazania,
  - b) przygotowuje automatycznie spis zdawczo-odbiorczy, o którym mowa w § 17 ust. 1, w postaci dokumentu elektronicznego,
  - c) eksportuje dokumenty i ich metadane,
  - d) oznacza dokumenty przekazane do archiwum państwowego w sposób umożliwiający ich odróżnienie od dokumentów nieprzekazanych;
- 14) umożliwia przesyłanie dokumentów do innych systemów teleinformatycznych, w szczególności przez:
  - a) eksport dokumentów i ich metadanych lub wskazań na te metadane oraz danych dokumentujących dokonane zmiany, o których mowa w pkt 6, z zachowaniem powiązań pomiędzy tymi dokumentami i metadanymi,
  - b) zapisywanie wyeksportowanych metadanych w formacie XML.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 4 lipca 2017 r., poz. 1320)

§ 3. 1. Przekazanie ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczeń, w tym jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, następuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej, których użycie zapewnia co najmniej:

- 1) spełnienie wymagań przewidzianych dla systemu teleinformatycznego w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2016 r. poz. 1030 i 1579), zwanego dalej „systemem teleinformatycznym”, w tym wymagań odpowiadających minimalnym wymaganiom określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570);
- 2) identyfikację podmiotów przekazujących oferty lub wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, ustalenie dokładnego czasu i daty odbioru ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, złożonych przez te podmioty, oraz rozliczalność innych działań przez nie podejmowanych;
- 3) ochronę przed dostępem do treści ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu przed upływem wyznaczonych terminów ich otwarcia;
- 4) wyłącznie osobom uprawnionym możliwość ustalania oraz zmiany terminów składania i otwarcia ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, dostęp do całości lub części dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia na poszczególnych jego etapach oraz możliwość udostępniania osobom trzecim ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a także innych dokumentów uzyskanych od wykonawców;
- 5) możliwość usunięcia ofert oraz wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu w sposób uniemożliwiający ich odzyskanie i zapoznanie się przez użytkowników z ich treścią – w przypadku zwrócenia przez zamawiającego oferty albo wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub ich wycofania albo zmiany przez wykonawcę.

SYSTEM TELEINFORMATYCZNY

Art. 2 pkt 3) ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2017 r. poz. 1219) - **system teleinformatyczny** – zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania, zapewniający przetwarzanie i przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych poprzez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci telekomunikacyjnego urządzenia końcowego w rozumieniu ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489, z późn. zm.)

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 12 kwietnia 2012 r.

w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych

Dz. U. z 2012 r., poz. 526, ze zm.

TWORZENIE HISTORII KORZYSTANIA Z ZASOBÓW

§ 21. 1. Rozliczalność w systemach teleinformatycznych podlega wiarygodnemu dokumentowaniu w postaci elektronicznych zapisów w dziennikach systemów (logach).

2. W dziennikach systemów odnotowuje się obligatoryjnie działania użytkowników lub obiektów systemowych polegające na dostępie do:

- 1) systemu z uprawnieniami administracyjnymi;
- 2) konfiguracji systemu, w tym konfiguracji zabezpieczeń;
- 3) przetwarzanych w systemach danych podlegających prawnej ochronie w zakresie wymaganym przepisami prawa.

3. Poza informacjami wymienionymi w ust. 2 mogą być odnotowywane działania użytkowników lub obiektów systemowych, a także inne zdarzenia związane z eksploatacją systemu w postaci:

- 1) działań użytkowników nieposiadających uprawnień administracyjnych,
- 2) zdarzeń systemowych nieposiadających krytycznego znaczenia dla funkcjonowania systemu,
- 3) zdarzeń i parametrów środowiska, w którym eksploatowany jest system teleinformatyczny – w zakresie wynikającym z analizy ryzyka.

4. Informacje w dziennikach systemów przechowywane są od dnia ich zapisu, przez okres wskazany w przepisach odrębnych, a w przypadku braku przepisów odrębnych przez dwa lata.

5. Zapisy dzienników systemów mogą być składowane na zewnętrznych informatycznych nośnikach danych w warunkach zapewniających bezpieczeństwo informacji. W uzasadnionych przypadkach dzienniki systemów mogą być prowadzone na nośniku papierowym.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 12 kwietnia 2012 r.

w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych

Dz. U. z 2012 r., poz. 526, ze zm.

WYMAGANIA SYSTEMU

§ 16. 1. Systemy teleinformatyczne używane przez podmioty realizujące zadania publiczne wyposaża się w składniki sprzętowe lub oprogramowanie umożliwiające wymianę danych z innymi systemami teleinformatycznymi za pomocą protokołów komunikacyjnych i szyfrujących określonych w obowiązujących przepisach, normach, standardach lub rekomendacjach ustanowionych przez krajową jednostkę normalizacyjną lub jednostkę normalizacyjną Unii Europejskiej.

2. W przypadku gdy w danej sprawie brak jest przepisów, norm lub standardów, o których mowa w ust. 1, stosuje się standardy uznane na poziomie międzynarodowym, w szczególności opracowane przez:

- 1) Internet Engineering Task Force (IETF) i publikowane w postaci Request For Comments (RFC),
- 2) World Wide Web Consortium (W3C) i publikowane w postaci W3C Recommendation (REC)

– adekwatnie do potrzeb wynikających z realizowanych zadań oraz bieżącego stanu technologii informatycznych.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych
(Dz. U. z 4 lipca 2017 r., poz. 1320)

FORMATY ZAPISU DANYCH

§ 4. Dokumenty elektroniczne przekazywane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w § 2 ust. 1, są sporządzane w jednym z formatów danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 12 kwietnia 2012 r.

w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych
Dz. U. z 2012 r., poz. 526, ze zm.

FORMATY ZAPISU DANYCH

§ 18. 1. Systemy teleinformatyczne podmiotów realizujących zadania publiczne udostępniają zasoby informacyjne co najmniej w jednym z formatów danych określonych w **załączniku nr 2** do rozporządzenia.

2. Jeżeli z przepisów szczegółowych albo opublikowanych w repozytorium interoperacyjności schematów XML lub innych wzorów nie wynika inaczej, podmioty realizujące zadania publiczne umożliwiają przyjmowanie dokumentów elektronicznych służących do załatwiania spraw należących do zakresu ich działania w formatach danych określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia.

DYREKTYWA 2014 /24 /UE

WYMAGANIA DOTYCZĄCE NARZĘDZI I URZĄDZEŃ DO ELEKTRONICZNEGO ODBIORU OFERT, WNIOSKÓW O DOPUSZCZENIE DO UDZIAŁU ORAZ PLANÓW I PROJEKTÓW W KONKURSACH (ZAŁĄCZNIK NR IV DO DYREKTYWY 2014/24/UE)

Narzędzia i urządzenia służące do elektronicznego odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz planów i projektów w konkursach muszą co najmniej gwarantować, za pomocą środków technicznych i odpowiednich procedur, że:

- a) dokładny czas i daty odbioru ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału oraz przedłożenia planów i projektów mogą zostać precyzyjnie ustalone;
- b) można w praktyce zapewnić, aby przed upływem określonych terminów nikt nie uzyskał dostępu do danych przesyłanych zgodnie z tymi wymaganiami;
- c) jedynie osoby uprawnione mogą ustalać lub zmieniać daty otwarcia przesłanych danych;
- d) podczas poszczególnych etapów postępowania o udzielenie zamówienia lub konkursu dostęp do całości lub części przedłożonych danych musi być możliwy jedynie dla osób uprawnionych;
- e) jedynie osoby uprawnione mogą zapewniać dostęp do przesłanych danych i wyłącznie po określonej dacie;
- f) dane otrzymane i otwarte zgodnie z tymi wymaganiami muszą pozostać dostępne wyłącznie dla osób uprawnionych do zapoznania się z nimi;
- g) jeżeli zakazy dostępu lub warunki, o których mowa w lit. b), c), d), e) i f), zostaną naruszone lub nastąpi próba takiego naruszenia, można w praktyce zapewnić oczywiste wykrycie takich naruszeń lub prób.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 4 lipca 2017 r., poz. 1320)

§ 3. 2. Użycie środków komunikacji elektronicznej innych niż faks oraz środki, o których mowa w ust. 1, wymaga zapewnienia co najmniej:

- 1) ochrony przed nieautoryzowanym dostępem do informacji, w tym przez wykorzystanie bezpiecznego szyfrowanego połączenia;
- 2) integralności i autentyczności przekazywanych informacji, w tym możliwości stosowania pieczęci elektronicznej albo podpisu elektronicznego, w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 73), innego niż kwalifikowany podpis elektroniczny.
3. Użycie środków komunikacji elektronicznej służących do przekazywania ofert, wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczeń, w tym jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, wymaga udostępnienia przez zamawiającego zainteresowanym wykonawcom informacji na temat specyfikacji połączenia, formatu przesyłanych danych oraz kodowania i oznaczania czasu odbioru danych.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r.

w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE

Artykuł 3

Definicje

- 10) „**podpis elektroniczny**” oznacza dane w postaci elektronicznej, które są dołączone lub logicznie powiązane z innymi danymi w postaci elektronicznej, i które użyte są przez podpisującego jako podpis;
- 11) „zaawansowany podpis elektroniczny” oznacza podpis elektroniczny, który spełnia wymogi określone w art. 26;
- 12) „kwalifikowany podpis elektroniczny” oznacza zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego;
- 25) „**pieczęć elektroniczna**” oznacza dane w postaci elektronicznej dodane do innych danych w postaci elektronicznej lub logicznie z nimi powiązane, aby zapewnić autentyczność pochodzenia oraz integralność powiązanych danych;
- 26) „zaawansowana pieczęć elektroniczna” oznacza pieczęć elektroniczną, która spełnia wymogi określone w art. 36;
- 27) „kwalifikowana pieczęć elektroniczna” oznacza zaawansowaną pieczęć elektroniczną, która została złożona za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania pieczęci elektronicznej i która opiera się na kwalifikowanym certyfikacie pieczęci elektronicznej;

https://epodrecznik.mac.gov.pl/mediawiki/index.php?title=Pieczeć_elektroniczna

Pieczeć elektroniczna - dane w postaci elektronicznej dodane do innych danych w postaci elektronicznej lub logicznie z nimi powiązane, aby zapewnić autentyczność pochodzenia oraz integralność powiązanych danych ([Dz.U.U.E.910/2014](#), [Dz.U.2016.1579](#)).

Pieczeć elektroniczna – w sensie technicznym – w niczym nie różni się w działaniu i sposobie generacji od podpisu elektronicznego poza tym, że nie stawia jej człowiek, lecz system informatyczny, w wyniku jakiegoś wcześniej zdefiniowanego zdarzenia. Jeśli np. interesant przekaze podmiotowi publicznemu dokument w trybie przedłożenia, dokument ten wpływając do elektronicznej skrzynki podawczej spowoduje wygenerowanie nowego dokumentu – UPP – który jest podpisany elektronicznie przez system, a nie przez pracownika danego podmiotu. Pieczęć tworzona jest bezwarunkowo, nie wyraża woli. Podobnie jest z profilem zaufanym ePUAP, który wykorzystuje certyfikat systemowy do podpisu danych identyfikujących osobę fizyczną składającą podpis.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 4 lipca 2017 r., poz. 1320)

§ 2. 1. Zamawiający wskazuje w ogłoszeniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia albo w innym dokumencie rozpoczynającym postępowanie o udzielenie zamówienia środki komunikacji elektronicznej, przy użyciu których będzie komunikował się z wykonawcami w postępowaniu o udzielenie zamówienia, wraz z wymaganiami technicznymi i organizacyjnymi wysyłania i odbierania dokumentów elektronicznych i informacji przekazywanych przy ich użyciu.

WYMAGANIA TECHNICZNE I ORGANIZACYJNE WYSYŁANIA I ODBIERANIA DOKUMENTÓW ELEKTRONICZNYCH

Postępowanie prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na **Przeprowadzenie kontroli, nadzoru metodycznego oraz nadzoru technicznego specjalnych przyrządów pomiarowych w jednostkach prowadzących działalność w zakresie potwierdzenia sprawności technicznej sprzętu przeznaczanego do stosowania środków ochrony roślin - przeprowadzenie 40 kontroli jednostek na terenie kraju**, prowadzone jest w formie elektronicznej za pośrednictwem Platformy Zakupowej pod adresem:

<https://zamowienia.gov.pl/auction/auction/preview-auction/id/49574>

Korzystanie z platformy jest bezpłatne.

Podgląd i pobieranie dokumentacji postępowania nie wymaga logowania.

Niezbędne wymagania sprzętowo - aplikacyjne umożliwiające pracę na Platformie Zakupowej to:

1. stały dostęp do sieci Internet o gwarantowanej przepustowości nie mniejszej niż 512kb/s,
2. komputer klasy PC lub PC lub MAC, o następującej konfiguracji: pamięć min 2GB Ram, procesor Intel IV 2GHZ, jeden z systemów operacyjnych - MS Windows 7, Mac Os x 10.4, Linux, lub ich nowsze wersje,
3. zainstalowana dowolna przeglądarka internetowa; w przypadku Internet Explorer minimalnie wersja 10.0.
4. włączona obsługa JavaScript,
5. zainstalowany program Acrobat Reader.

Zaleca się Wykonawcy zainteresowanym udziałem w postępowaniu rejestrację na Platformie Zakupowej w celu otrzymywania na bieżąco powiadomień dotyczących przebiegu postępowania.

Złożenie oferty wymaga rejestracji w systemie oraz podpisania jej kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 4 lipca 2017 r., poz. 1320)

§ 2. 2. Użycie przez wykonawcę do kontaktu z zamawiającym środków komunikacji elektronicznej może być uzależnione od uprzedniej akceptacji przez wykonawcę, określonego w ogłoszeniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia albo w innym dokumencie rozpoczynającym postępowanie o udzielenie zamówienia, regulaminu korzystania z serwisu udostępnianego przez zamawiającego.

§ 4. Dokumenty elektroniczne przekazywane za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, o których mowa w § 2 ust. 1, są sporządzane w jednym z formatów danych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW z dnia 27 czerwca 2017 r.

w sprawie użycia środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz udostępniania i przechowywania dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 4 lipca 2017 r., poz. 1320)

§ 5. 1. Jeżeli wykonawca nie posiada oryginału dokumentu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, w formie dokumentu elektronicznego, może sporządzić i przekazać elektroniczną kopię takiego dokumentu, z wyjątkiem oświadczeń dotyczących wykonawcy i innych podmiotów, na których zdolnościach i sytuacji polega wykonawca na zasadach określonych w art. 22a tej ustawy, lub oświadczeń dotyczących podwykonawców.

2. W przypadku przekazywania przez wykonawcę elektronicznej kopii dokumentu, podpisanie jej przez wykonawcę albo odpowiednio przez podmiot, na którego zdolnościach lub sytuacji polega wykonawca, albo przez podwykonawcę kwalifikowanym podpisem elektronicznym jest równoznaczne z poświadczeniem przez wykonawcę albo odpowiednio przez podmiot, na którego zdolnościach lub sytuacji polega wykonawca, albo przez podwykonawcę elektronicznej kopii dokumentu za zgodność z oryginałem.

3. W przypadku przekazywania przez wykonawcę dokumentu elektronicznego w formacie poddającym dane kompresji, opatrzenie pliku zawierającego skompresowane dane kwalifikowanym podpisem elektronicznym jest równoznaczne z poświadczeniem przez wykonawcę za zgodność z oryginałem wszystkich elektronicznych kopii dokumentów zawartych w tym pliku, z wyjątkiem kopii poświadczonych odpowiednio przez innego wykonawcę ubiegającego się wspólnie z nim o udzielenie zamówienia, przez podmiot, na którego zdolnościach lub sytuacji polega wykonawca, albo przez podwykonawcę.

4. System teleinformatyczny zapewnia autentyczność źródła danych i niezmienność danych po ich kompresji do pliku, o którym mowa w ust. 3, podpisywanego przez wykonawcę.

KATALOG ELEKTRONICZNY

Art. 10a. 2. Zamawiający może ustalić sposób przedstawienia informacji zawartych w ofercie w postaci **katalogu elektronicznego** lub dołączenia **katalogu elektronicznego** do oferty albo może dopuścić taką możliwość.

3. Zamawiający wskazuje na wymóg albo możliwość, o których mowa ust. 2, w:

- 1) ogłoszeniu o zamówieniu;
- 2) zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania;
- 3) zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji w przypadku gdy zamieszczenie ogłoszenia o ustanowieniu systemu kwalifikowania wykonawców stanowi zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

4. Zamawiający wskazuje w dokumentach, o których mowa w ust. 3, niezbędne informacje dotyczące formatu, parametrów wykorzystywanego sprzętu elektronicznego oraz technicznych warunków i specyfikacji połączenia dotyczących katalogu elektronicznego.

KATALOG ELEKTRONICZNY – ustalony przez zamawiającego zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia publicznego, sposób organizacji informacji zawartych w ofercie i format ich przedstawienia, wspólny dla wykonawców uczestniczących w postępowaniu o udzielenie zamówienia

WARUNKI STOSOWANIA TRADYCYJNYCH ŚRODKÓW KOMUNIKACJI

Art. 10c. 1. Zamawiający może odstąpić od wymogu użycia środków komunikacji elektronicznej przy składaniu ofert, jeżeli:

- 1) z uwagi na wyspecjalizowany charakter zamówienia, użycie środków komunikacji elektronicznej wymagałoby narzędzi, urządzeń lub formatów plików, które nie są ogólnie dostępne lub nie są obsługiwane za pomocą ogólnie dostępnych aplikacji;
- 2) aplikacje do obsługi formatów plików, które nadają się do przygotowania ofert, korzystają z formatów plików, których nie można obsługiwać za pomocą żadnych innych aplikacji otwartoźródłowych lub ogólnie dostępnych, lub są objęte systemem licencji i nie mogą zostać udostępnione do pobierania lub zdalnego wykorzystania przez zamawiającego;
- 3) użycie środków komunikacji elektronicznej wymagałoby specjalistycznego sprzętu, który nie jest dostępny dla zamawiającego;
- 4) zamawiający wymaga przedstawienia modelu fizycznego, modelu w skali, lub próbki, której nie można przekazać przy użyciu środków komunikacji elektronicznej;
- 5) jest to niezbędne z powodu naruszenia bezpieczeństwa środków komunikacji elektronicznej;
- 6) jest to niezbędne z uwagi na potrzebę ochrony informacji szczególnie wrażliwych, której nie można zagwarantować w sposób dostateczny przy użyciu środków komunikacji elektronicznej lub innych narzędzi lub urządzeń, które mogłyby być udostępnione przez zamawiającego.

WARUNKI STOSOWANIA TRADYCYJNYCH ŚRODKÓW KOMUNIKACJI

Art. 10c. 2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, składanie oferty odbywa się za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), osobiście lub za pośrednictwem pośtańca.

Art. 10f. W sytuacjach określonych w art. 10c, zamawiający wskazuje w protokole powody, dla których odstąpił od wymogu użycia środków komunikacji elektronicznej.

4. Etapy i terminy budowy Platformy e-Zamówienia

4.1. Etapy

Nr Etapu	Nazwa Etapu	Data zakończenia Etapu
I	Przygotowanie projektu	30 dni od zawarcia Umowy
II	Standardy usług i danych	2018-02-01
III	Wdrożenie Platformy e-Zamówienia	2018-10-01
IV	Wdrożenie Modułu Monitorowania i Analiz	2018-11-15
V	Budowa i wdrożenie Modułu Aukcji i Licytacji	2018-12-15
VI	Integracja z usługą odwołań	2019-10-15
VII	Realizacja usługi Nadzoru nad eksploatacją Platformy w okresie stabilizacji	2020-03-31

FORMA ODWOŁANIA

Art. 180 ust. 4. Odwołanie wnosi się do Prezesa Izby w formie pisemnej w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej, opatrzone odpowiednio własnoręcznym podpisem albo kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

PRYZNANIE WALORU ZWYKŁEJ FORMY PISEMNEJ INNYM PODPISOM NA PODSTAWIE PRZEPISÓW SZCZEGÓLNYCH

art. 7 Prawa bankowego

ust. 2. Dokumenty związane z czynnościami bankowymi mogą być sporządzane na informatycznych nośnikach danych, jeżeli dokumenty te będą w sposób należyty utworzone, utrwalone, przekazane, przechowywane i zabezpieczone (...)

ust. 3. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1 spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma została zastrzeżona pod rygorem nieważności.

Ustawa z dnia 11 maja 2017 r.

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw

Art. 50. 4a. Zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek oraz decyzje o odmowie wydania zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek wydane przez Zakład w postaci dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym mogą być wykorzystywane w formie wydruku przez płatnika składek, który je uzyskał.

4b. Zakład umożliwia weryfikację zaświadczenia lub decyzji, o których mowa w ust. 4a, przez udostępnioną przez Zakład stronę internetową, po podaniu:

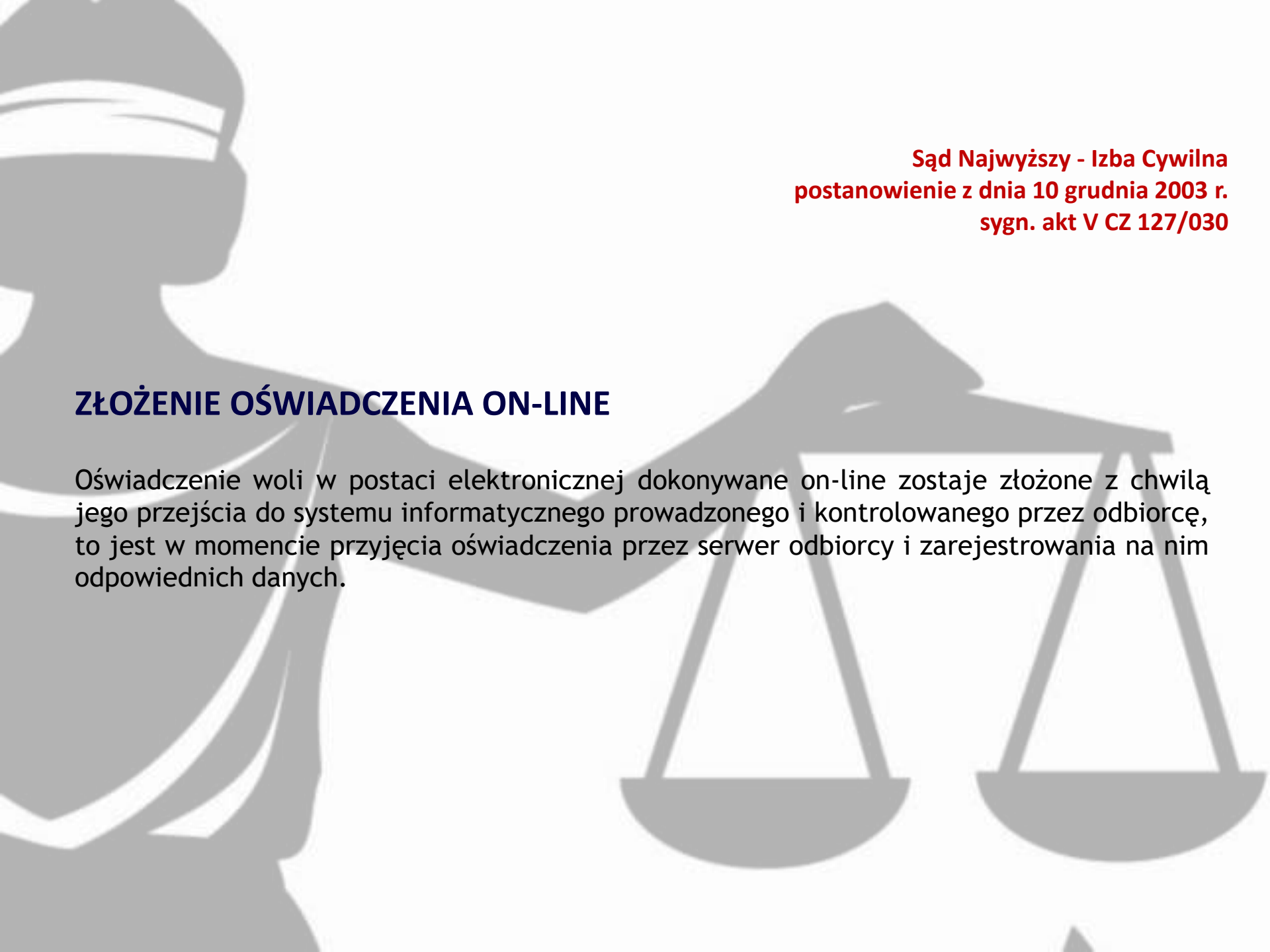
- 1) danych identyfikujących zaświadczenie albo decyzję;
- 2) typu identyfikatora płatnika składek i jego numeru;
- 3) daty wydania zaświadczenia lub decyzji.

4c. Wydruki, o których mowa w ust. 4a, mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Zakład, jeżeli zawierają dane, o których mowa w ust. 4b, umożliwiające ich weryfikację w sposób określony w tym przepisie.

Sąd Okręgowy w Kaliszu
wyrok z dnia 26 marca 2015 r.
sygn. akt II Ca 675/14

DOKUMENTY PODPISANE PODPISEM ELEKTRONICZNYM

Sąd za błędne uznał stanowisko Izby wyrażone w zaskarżonym wyroku, iż zarówno oferta jak i dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu są tymi samymi dokumentami, dlatego o ich formie w postaci elektronicznej decyduje zgoda zamawiającego, a jej brak determinuje obowiązek składania dokumentów wyłącznie w formie pisemnej. Na gruncie rozpoznawanej sprawy Sąd uznał za wadliwe działanie zamawiającego pozbawiające skutków czynności złożenia przez wykonawcę dokumentów w formie elektronicznej z bezpiecznym podpisem elektronicznym, uznając, że ograniczało wykonawcę w wyborze dopuszczalnej formy w jakiej dokumenty mogły zostać złożone, wynikającej z § 7 rozporządzenia w sprawie dokumentów. Sąd wskazał, iż w wezwaniu do uzupełnienia oferty o dokumenty na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu, zamawiającemu nie przysługuje prawo do ograniczenia formy w jakiej dokumenty te mogą zostać złożone, gdyż forma ta wynika wprost z § 7 rozporządzenia w sprawie dokumentów. Sąd zaznaczył także, że zamawiający może żądać przedstawienia oryginału lub notarialnie poświadczonej kopii dokumentu wyłącznie wtedy gdy złożona kopia dokumentu jest nieczytelna lub budzi wątpliwości co do jej prawdziwości.

**Sąd Najwyższy - Izba Cywilna
postanowienie z dnia 10 grudnia 2003 r.
sygn. akt V CZ 127/030**

ZŁOŻENIE OŚWIADCZENIA ON-LINE

Oświadczenie woli w postaci elektronicznej dokonywane on-line zostaje złożone z chwilą jego przejścia do systemu informatycznego prowadzonego i kontrolowanego przez odbiorcę, to jest w momencie przyjęcia oświadczenia przez serwer odbiorcy i zarejestrowania na nim odpowiednich danych.

USŁUGI SPOŁECZNE

Załącznik XIV do dyrektywy 2014/24/UE

KOD CPV	OPIS
Usługi zdrowotne, społeczne i pokrewne	75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 Usługi w zakresie pozyskiwania pracowników świadczących pomoc domową]; 79624000-4 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu pielęgniarskiego] i 79625000-1 [Usługi w zakresie pozyskiwania personelu medycznego] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5, 98500000-8 [Zatrudnianie pracowników do prowadzenia gospodarstwa domowego] i 98513000-2 do 98514000-9 [Usługi siły roboczej dla gospodarstw domowych, usługi personelu agencji dla gospodarstw domowych, usługi urzędnicze dla gospodarstw domowych, usługi pracowników tymczasowych dla gospodarstw domowych, usługi pracowników pomagających w prowadzeniu gospodarstwa domowego, usługi w gospodarstwie domowym]
Usługi administracyjne w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej i kultury	85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [Usługi administracji publicznej, obrony i zabezpieczenia socjalnego], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 Usługi edukacyjne i szkoleniowe do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000-8 79950000-8 [Usługi w zakresie organizowania wystaw, targów i kongresów], 79951000-5 [Usługi w zakresie organizowania seminariów], 79952000-2 [Usługi w zakresie organizacji imprez], 79952100-3 [Usługi w zakresie organizacji imprez kulturalnych], 79953000-9 [Usługi w zakresie organizacji festiwali], 79954000-6 [Usługi w zakresie organizacji przyjęć], 79955000-3 [Usługi w zakresie organizacji pokazów mody], 79956000-0 [Usługi w zakresie organizacji targów i wystaw]
Usługi w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego ⁽¹⁾	75300000-9
Świadczenia społeczne	75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1
Inne usługi komunalne, socjalne i osobiste, w tym usługi świadczone przez związki zawodowe, organizacje polityczne, stowarzyszenia młodzieżowe i inne organizacje członkowskie	98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 i 98130000-3

⁽¹⁾ Usługi te nie są objęte zakresem niniejszej dyrektywy, jeżeli zorganizowane są jako usługi o charakterze nieekonomicznym świadczone w interesie ogólnym. Państwa członkowskie mogą organizować świadczenie obowiązkowych usług społecznych lub innych usług jako usług świadczonych w interesie ogólnym lub jako usług o charakterze nieekonomicznym świadczonych w interesie ogólnym.

USŁUGI SPOŁECZNE

Załącznik XIV do dyrektywy 2014/24/UE

KOD CPV	OPIS
Usługi religijne	98131000-0
Usługi hotelowe i restauracyjne	55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 [55521000-8 Usługi w zakresie dostarczania posiłków do prywatnych gospodarstw domowych, 55521100-9 Usługi rozwożenia posiłków, 55521200-0 Usługi dowożenia posiłków] 55520000-1 Usługi dostarczania posiłków, 55522000-5 Usługi dostarczania posiłków do przedsiębiorstw transportowych, 55523000-2 Usługi zaprowiantowania innych przedsiębiorstw lub instytucji, 55524000-9 Usługi dostarczania posiłków do szkół, 55510000-8 Usługi bufetowe, 55511000-5 Usługi bufetowe oraz usługi kawiarniane dla ograniczonej grupy klientów, 55512000-2 Usługi prowadzenia bufetów, 55523100-3 Usługi w zakresie posiłków szkolnych
Usługi prawne, niewyłączone na mocy art. 10 lit. d)	79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5
Inne usługi administracyjne i rządowe	75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 do 75131000-3
Świadczenie usług na rzecz społeczności	75200000-8 do 75231000-4
Usługi w zakresie więziennictwa, bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, o ile nie są wyłączone na mocy art. 10 lit. h)	75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9
Usługi detektywistyczne i ochroniarskie	79700000-1 do 79721000-4 [Usługi detektywistyczne i ochroniarskie, usługi ochroniarskie, usługi nadzoru przy użyciu alarmu, usługi strażnicze, usługi w zakresie nadzoru, usługi systemu namierzania, usługi w zakresie poszukiwania osób ukrywających się, usługi patrolowe, usługi w zakresie wydawania znaczków identyfikacyjnych, usługi detektywistyczne i usługi agencji detektywistycznych] 79722000-1 [Usługi grafologiczne], 79723000-8 [Usługi analizy odpadów]

USŁUGI SPOŁECZNE

Załącznik XIV do dyrektywy 2014/24/UE

KOD CPV	OPIS
Usługi międzynarodowe	98900000-2 [Usługi świadczone przez zagraniczne organizacje i organy] i 98910000-5 [Usługi specjalne dla międzynarodowych organizacji i organów]
Usługi pocztowe	64000000-6 [Usługi pocztowe i telekomunikacyjne], 64100000-7 [Usługi pocztowe i kurierskie], 64110000-0 [Usługi pocztowe], 64111000-7 [Usługi pocztowe dotyczące gazet i czasopism], 64112000-4 [Usługi pocztowe dotyczące listów], 64113000-1 [Usługi pocztowe dotyczące paczek], 64114000-8 [Usługi okienka pocztowego], 64115000-5 [Wynajem skrzynek pocztowych], 64116000-2 [Usługi poste-restante], 64122000-7 [Wewnętrzne biurowe usługi pocztowe i kurierskie]
Usługi różne	50116510-9 [Usługi w zakresie formowania opon], 71550000-8 [Usługi kowalskie]

Zamówienia publiczne na usługi społeczne

o wartości poniżej wyrażonej w złotych równowartości kwoty:

- ① 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa;
- ② 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

własne postępowanie
na podstawie art. 138o PZP

o wartości równej lub przekraczającej wyrażoną w złotych równowartości kwoty:

- ① 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa;
- ② 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

własne postępowanie
na podstawie rozdziału 6 (art. 138g – 138sPZP)

ZAMÓWIENIA MIESZANE

Art. 5c.

1. Jeżeli na przedmiot zamówienia składają się zamówienia, do których mają zastosowanie te same przepisy ustawy, jak zamówienia sektorowe albo zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa albo zamówienia udzielane na zasadach ogólnych, obejmujące co najmniej dwa rodzaje zamówień spośród zamówień na roboty budowlane, usługi lub dostawy, do jego udzielenia stosuje się przepisy dotyczące tego rodzaju zamówienia, który odpowiada jego głównemu przedmiotowi.
2. Jeżeli zamówienie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje usługi, określone w załączniku XIV do dyrektywy 2014/24/UE lub w załączniku XVII do dyrektywy 2014/25/UE oraz inne usługi albo usługi i dostawy, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tych usług lub dostaw, których szacowana wartość jest większa.

WŁASNE POSTĘPOWANIE DO 750.000 €

Art. 138o. 1 Jeżeli wartość zamówienia na usługi społeczne jest mniejsza niż kwoty określone w art. 138g ust. 1, zamawiający może udzielić zamówienia stosując przepisy ust. 2–4.

2. Zamawiający udziela zamówienia w sposób przejrzysty, obiektywny i niedyskryminacyjny.

3. Zamawiający zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej na stronie internetowej, ogłoszenie o zamówieniu, które zawiera informacje niezbędne z uwagi na okoliczności jego udzielania, w szczególności:

- 1) termin składania ofert uwzględniający czas niezbędny do przygotowania i złożenia oferty;
- 2) opis przedmiotu oraz określenie wielkości lub zakresu zamówienia;
- 3) kryteria oceny ofert.

4. Niezwłocznie po udzieleniu zamówienia zamawiający zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej na stronie internetowej, informację o udzieleniu zamówienia, podając nazwę albo imię i nazwisko podmiotu, z którym zawarł umowę w sprawie zamówienia. W razie nieudzielenia zamówienia zamawiający niezwłocznie zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej na stronie internetowej, informację o nieudzieleniu zamówienia.

KOMUNIKAT WYJAŚNIAJĄCY KOMISJI EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO OBOWIĄZUJĄCEGO W DZIEDZINIE UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ, KTÓRE NIE SĄ LUB SĄ JEDYNIEM CZĘŚCIOWO OBJĘTE DYREKTYWAMI W SPRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH (2006/C 179/02)

Zasada przejrzystości „polega na zagwarantowaniu wszystkim potencjalnym oferentom odpowiedniego poziomu upublicznienia informacji umożliwiającego rynkowi usług otwarcie na konkurencję oraz kontrolę bezstronności procedur przetargowych”.

Zasada jest stosowana prawidłowo, gdy wykonawcy z siedzibą w innych państwach członkowskich mają dostęp do odpowiednich informacji odnoszących się do zamówienia przed jego udzieleniem i w konsekwencji mogą złożyć ofertę na wykonanie zamówienia.

Dostęp do takich informacji gwarantuje opublikowanie ogłoszenia o zamówieniu, np.

- w Internecie,
- dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnokrajowym,
- Biuletynie Zamówień Publicznych lub
- Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

KOMUNIKAT WYJAŚNIAJĄCY KOMISJI EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO OBOWIĄZUJĄCEGO W DZIEDZINIE UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ, KTÓRE NIE SĄ LUB SĄ JEDYNIEMO CZĘŚCIOWO OBJĘTE DYREKTYWAMI W SPRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH (2006/C 179/02)

(...) Zamówienie musi być udzielone zgodnie z **postanowieniami i zasadami zawartymi w traktacie WE** tak, aby zapewnić uczciwe warunki konkurencji wszystkim podmiotom gospodarczym, wyrażającym zainteresowanie zamówieniem. W praktyce, najpełniejsze osiągnięcie takich rezultatów zapewniają:

✓ **Niedyskryminacyjny** opis przedmiotu zamówienia

Opis cech charakterystycznych produktu lub usługi nie powinien odnosić się do określonego wyrobu lub źródła, szczególnych sposobów postępowania lub znaków towarowych, patentów, rodzajów lub specyficznego pochodzenia, chyba że takie odniesienie jest uzasadnione przedmiotem zamówienia i towarzyszą mu słowa „lub równoważne”. W każdym przypadku zaleca się wykorzystanie ogólnego opisu dotyczącego wykonania lub zastosowania.

KOMUNIKAT WYJAŚNIAJĄCY KOMISJI EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCY PRAWA WSPÓLNOTOWEGO OBOWIĄZUJĄCEGO W DZIEDZINIE UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ, KTÓRE NIE SĄ LUB SĄ JEDYNIEM CZĘŚCIOWO OBJĘTE DYREKTYWAMI W SPRAWIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH (2006/C 179/02)

- ✓ Równy dostęp dla podmiotów gospodarczych ze wszystkich państw członkowskich
Podmioty zamawiające nie powinny nakładać **wymogów powodujących bezpośrednią lub pośrednią dyskryminację** względem potencjalnych oferentów w innych państwach członkowskich, takich jak wymóg aby przedsiębiorstwa zainteresowane zamówieniem musiały posiadać siedzibę w tym samym państwie członkowskim lub regionie co podmiot zamawiający.
- ✓ Wzajemne uznawanie dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji
Jeżeli wymaga się od wnioskodawców lub oferentów przedłożenia świadectw, dyplomów lub innych form pisemnych dowodów, dokumenty z innych państw członkowskich dające równoważną gwarancję muszą być akceptowane zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji.
- ✓ Odpowiednie terminy
Terminy dotyczące wyrażenia zainteresowania i złożenia ofert powinny umożliwić przedsiębiorstwom z innych państw członkowskich dokonanie wnikliwej oceny oraz przygotowanie oferty.
- ✓ Przejrzyste i **obiektywne** podejście
Wszyscy uczestnicy muszą być w stanie zapoznać się z obowiązującym przepisami z wyprzedzeniem oraz muszą być pewni, że przepisy te stosują się w ten sam sposób do wszystkich.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy
postanowienie z dnia 25 sierpnia 2017 roku,
sygnatura akt IX Ca 807/17

ODWOŁANIE W POSTĘPOWANIU NA USŁUGI SPOŁECZNE

Z przedstawionych rozważań wynika, że prowadzenie postępowania w oparciu o przepis art. 138o ustawy P.z.p., nie wyklucza wniesienia odwołania od czynności (bądź zaniechania) zamawiającego sprzecznej z przepisami Prawa zamówień publicznych. Omawiana regulacja wskazuje, że do zamówień społecznych o mniejszej wartości, zastosowanie mają przepisy ust. 2-4, kształtując przy tym pewne obowiązki zamawiającego w postępowaniu, nie zaś procedury ogólne - w tym dotyczące przysługujących środków ochrony prawnej. (...)

Kwestię dopuszczalności skorzystania z odwołania, wyczerpująco reguluje natomiast przepis art. 180 ust. 2 ustawy P.z.p. W świetle postanowień tego przepisu, należy oceniać prawo wykonawcy do wniesienia odwołania od czynności zamawiającego w postępowaniu prowadzonym na podstawie art. 138o ustawy P.z.p.

Zgodnie z przywołanym art. 180 ust. 2 ustawy P.z.p., jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy P.z.p., odwołanie przysługuje wyłącznie wobec następujących czynności: wyboru trybu negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę, określenia warunków udziału w postępowaniu, wykluczenia odwołującego z postępowania o udzielenie zamówienia, odrzucenia oferty odwołującego, opisu przedmiotu zamówienia, wyboru najkorzystniejszej oferty.

Przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy P.z.p., jest Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których uzależniony jest obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 1 pkt. 5 powyższego rozporządzenia, ogłoszenia dotyczące zamówień publicznych przekazuje się Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, jeżeli wartość zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750.000 euro - w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Czy wykonawca, składając ofertę w postępowaniu prowadzonym w oparciu o art. 138o ustawy Pzp, może złożyć odwołanie?

Procedura udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne w oparciu o art. 138o ustawy Pzp, tj. zamówień, których wartość nie przekracza 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa lub 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych, tworzona jest przez samego zamawiającego.

Zamawiający zobowiązany jest w tym zakresie jedynie do uwzględnienia norm zawartych w art. 138o ust. 2–4 znowelizowanej ustawy Pzp, które to przepisy nie przewidują odesłania do stosowania przepisów działu VI ustawy Pzp, tak jak to jest w przypadku zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartościach przekraczających kwoty, o których mowa w art. 138g ustawy Pzp. Uwzględniając powyższe, uznać należy, że **wykonawcy uczestniczącemu w takim postępowaniu nie przysługuje odwołanie do Krajowej Izby Odwoławczej**. W przypadku postępowań prowadzonych w oparciu o art. 138o ustawy Pzp zamawiającego nie wiążą przepisy ustawy Pzp, z wyjątkiem reguł wskazanych w ust. 2-4 powyższego artykułu, a co za tym idzie zasadnym wydaje się twierdzenie, że wykonawca nie ma możliwości skorzystania ze środków odwoławczych przewidzianych w dziale VI ustawy Pzp.

Art. 138g. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi, zwanych dalej „zamówieniami publicznymi na usługi społeczne”, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty:

- 1) 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa;
- 2) 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych.

Art. 138k. Zamawiający określa sposób przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na usługi społeczne z uwzględnieniem obowiązkowych elementów postępowania określonych w niniejszym rozdziale oraz zasad równego traktowania i konkurencji, przejrzystości, proporcjonalności, a także przepisów art. 17 i art. 18. Przepis art. 93 stosuje się.

Art. 138l. Postępowanie o udzielenie zamówienia na usługi społeczne jest prowadzone z zastosowaniem przepisów działu I rozdziału 2a, działu II rozdziału 5, działu V rozdziału 3 oraz działu VI.

Art. 138m. Do zamówień na usługi społeczne przepisy art. 22–22d, art. 24, art. 29–30b oraz art. 32–35 stosuje się odpowiednio.

- Art. 138i. 1.** Zamawiający wszczyna postępowanie o udzielenie zamówienia na usługi społeczne za pomocą ogłoszenia o zamówieniu na usługi społeczne lub inne szczególne usługi lub wstępnego ogłoszenia informacyjnego. Przepisy art. 11 – 11c stosuje się odpowiednio.
- 2.** Wstępne ogłoszenie informacyjne może obejmować okres dłuższy niż 12 miesięcy.
- 3.** Przepisu ust. 1 nie stosuje do udzielania zamówień na usługi społeczne, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 62 ust. 1 o art. 67 ust. 1.

„WOLNA RĘKA” w usługach społecznych

Należy przy tym wyraźnie zaznaczyć, iż odwołanie się przez ustawodawcę, poprzez treść art. 138i ust. 3 ustawy Pzp, do przesłanek warunkujących zastosowanie w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego trybu negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki, nie oznacza iż zamawiający przeprowadza postępowania o udzielenie zamówienia w jednym z ww. trybów. Należy bowiem podkreślić, iż w świetle przepisów ustawy Pzp do usług społecznych zastosowanie znajdują szczególne procedury opisane w rozdziale 6 ustawy Pzp, a te nie przewidują możliwości nabycia świadczeń o charakterze społecznym w poszczególnych trybach ustawowych. Przepisy rozdziału 6 określają w tym celu odrębną procedurę opartą na niektórych przepisach ustawy Pzp, a nie kompletnych trybach udzielania zamówień publicznych.

„TRYBY” W USŁUGACH SPOŁECZNYCH

Art. 138n. Zamawiający może przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia na usługi społeczne, w którym:

- 1) w odpowiedzi na ogłoszenie wszyscy zainteresowani wykonawcy składają oferty wraz z **informacjami potwierdzającymi, że nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają warunki udziału w postępowaniu** albo
- 2) w odpowiedzi na ogłoszenie wszyscy zainteresowani wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z **informacjami potwierdzającymi, że nie podlegają wykluczeniu oraz spełniają warunki udziału w postępowaniu**, albo
- 3) przeprowadza negocjacje z wykonawcami dopuszczonymi do udziału w postępowaniu.

TERMINY W USŁUGACH SPOŁECZNYCH

Art. 138q. Zamawiający ustala terminy składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu z uwzględnieniem złożoności przedmiotu zamówienia oraz czasu potrzebnego na przygotowanie ofert lub wniosków.

ODRZUCENIE OFERT W USŁUGACH SPOŁECZNYCH

Art. 138r. 1. Zamawiający odrzuca ofertę w przypadkach określonych w art. 89.

2. Zamawiający odrzuca ofertę również w innych przypadkach niż określone w art. 89, jeżeli przewidział dodatkowe przesłanki odrzucenia oferty w ogłoszeniu o zamówieniu albo w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

KRYTERIA W USŁUGACH SPOŁECZNYCH

Art. 138r. 3. Zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny lub kosztu i innych kryteriów, w szczególności jakości i zrównoważonego charakteru usług społecznych, ciągłości lub dostępności danej usługi lub kryterium stopnia uwzględnienia szczególnych potrzeb użytkownika usługi.

POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA

Art. 2. 7a) Ilekroć w ustawie jest mowa o **postępowaniu o udzielenie zamówienia** - należy przez to rozumieć postępowanie wszczynane w drodze publicznego ogłoszenia o zamówieniu lub przesłania zaproszenia do składania ofert albo przesłania zaproszenia do negocjacji w celu dokonania wyboru oferty wykonawcy, z którym zostanie zawarta umowa w sprawie zamówienia publicznego, lub - w przypadku trybu zamówienia z wolnej ręki - wynegocjowania postanowień takiej umowy;

STRUKTURA USTAWY

DZIAŁ II POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA

ROZDZIAŁ I ZAMAWIAJĄCY I WYKONAWCY

ROZDZIAŁ II PRZYGOTOWANIE POSTĘPOWANIA

ROZDZIAŁ III TRYBY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ

ROZDZIAŁ IV WYBÓR NAJKORZYSTNIEJSZEJ OFERTY

ROZDZIAŁ V DOKUMENTOWANIE POSTĘPOWANIA

DZIAŁ IV UMOWY W SPRAWACH ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

POSTĘPOWANIE O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA

Kwestia momentu zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego stanowiła przedmiot rozstrzygnięcia sądu najwyższego, który w uchwale z dnia 17 grudnia 2010 r. (sygn. Iii czp 103/10), stwierdził, iż „(...) **postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na gruncie ustawy pzp, zgodnie z treścią art. 2 ust. 7a ustawy w brzmieniu obowiązującym od dnia 29 stycznia 2010 r. (...), da się zdefiniować jako ciąg czynności faktycznych i prawnych rozpoczynający się z chwilą ogłoszenia o zamówieniu przesłania zaproszenia do składania ofert albo przesłania zaproszenia do negocjacji w celu dokonania wyboru oferty wykonawcy. Przepis nie określa chwili zakończenia tego postępowania, ale treść ustawy nie pozostawia wątpliwości, że postępowanie to kończy się z chwilą zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego (...).**

W konsekwencji **obowiązek złożenia oświadczenia o istnieniu lub braku istnienia okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy pzp, dotyczy osób, które brały udział w wykonywaniu czynności podejmowanych w ramach postępowania. Ww. Obowiązek dotyczyć będzie również osoby podpisującej umowę w sprawie zamówienia publicznego, tj. Kierownika zamawiającego lub osoby, której powierzono to zadanie w ramach postępowania na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy. Czynność zawarcia umowy w przedmiocie realizacji zamówienia publicznego stanowi bowiem ostatnią czynność wykonywaną w postępowaniu, a osoby zaciągające zobowiązanie z tego tytułu powinny podlegać weryfikacji pod kątem konfliktu interesów.**

Art. 26. 3. Jeżeli wykonawca nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielania wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

KATALOG DOKUMENTÓW I OŚWIADCZEŃ OBJĘTYCH WEZWANIEM W TRYBIE ART. 26 UST. 3

OŚWIADCZENIE

stanowiące wstępne potwierdzenie, że wykonawca:

- 1) nie podlega wykluczeniu oraz spełnia warunki udziału w postępowaniu;
- 2) spełnia kryteria selekcji, o których mowa w art. 51 ust. 2, art. 57 ust. 3 i art. 60d ust. 3.

OŚWIADCZENIA I DOKUMENTY

potwierdzające:

- 1) spełnianie warunków udziału w postępowaniu i kryteria selekcji,
- 2) spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego,
- 3) brak podstaw wykluczenia,

DOKUMENTY

„inne” niezbędne do przeprowadzenia postępowania

DOKUMENTY, KTÓRYCH NIE WOLNO UZUPEŁNIAĆ

Izba stanęła na stanowisku, że interpretacja Odwołującego przepisu art. 26 ust. 3 ustawy Pzp nie jest trafna. Powyższy przepis stanowi, że jeżeli wykonawca nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielania wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

W świetle powyższego przepisu, Izba uznała, że **Arkusze cenowy jako część oferty nie mieści się w kategorii oświadczenia**, o którym mowa w art. 25a ust.1 ustawy Pzp stanowiącego wstępne potwierdzenie, że wykonawca nie podlega wykluczeniu oraz spełnia warunki udziału w postępowaniu lub spełnia kryteria selekcji, (...)

Wreszcie, Izba uznała, że Arkusz cenowy nie stanowi innego dokumentu niezbędnego do przeprowadzenia postępowania.

Przyjmując inną wykładnię należałoby przyjąć, że również takie dokumenty przedmiotowo istotne, jak przykładowo **formularz cenowy, harmonogram wykonania przedmiotu zamówienia, gwarancja wadialna** mogą być uzupełniane w trybie przepisu art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, co byłoby równoznaczne z możliwością zmiany treści oferty i dopuszczalnością prowadzenia negocjacji.

Wobec tego należało uznać, że Zamawiający nie mógł zastosować przepisu art. 26 ust. 3 ustawy Pzp.

Z powyższych względów Izba wyraziła pogląd, że Zamawiający miał podstawę prawną do odrzucenia oferty Odwołującego na zasadzie art. 89 ust.1 pkt 2 ustawy Pzp.

BRAK INFORMACJI PODLEGAJĄCYCH OCENIE W RAMACH KRYTERIÓW OCENY OFERT

Zatem rację ma Zamawiający, że – nawet jeśli zakres uzupełniania wskazany w art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych wydaje się dość szeroki – **nie obejmuje on informacji podlegających ocenie w ramach kryteriów oceny ofert** (zgodnie z przyjętymi założeniami proceduralnymi koncentrują się one wokół przedmiotu zamówienia).

Rację ma również Zamawiający, że w zamówieniach publicznych od lat istnieje zasada, iż treść oferty w zakresie podlegającym punktacji w ramach oceny ofert nie podlega uzupełnieniu w ramach art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych (a nawet jeśli z jakichś przyczyn dokumenty były uzupełniane, nie dopuszczało się, aby skutkowało to przyznaniem ofercie jakichkolwiek dodatkowych punktów), zaś jej ewentualne wyjaśnienie w oparciu o art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych wprowadzić nie jest wykluczone, ale musi być wykonywane bardzo ostrożnie, tak, aby nie prowadziło do zmiany oferty, w tym także jej niedozwolonego uzupełnienia. Nie może także prowadzić do wrażenia negocjowania przez zamawiającego i wykonawcę treści oferty, w szczególności w celu przyznania jej dodatkowych punktów. Część oferty podlegająca punktacji jest bowiem szczególnie wrażliwa, gdyż prowadzi bezpośrednio do wartościowania ofert wykonawców, które następnie skutkuje wyborem jednej z nich. Zatem w tym zakresie konieczne jest szczególne zachowanie zasad równego traktowania wykonawców i przejrzystości, co skutkuje właśnie tym, że ofert tych nie można uzupełniać po ich złożeniu, aby żadnemu z wykonawców nie dawać przewagi czasowej (możliwość późniejszego złożenia danego oświadczenia niż konkurencji) ani informacyjnej (możliwość zaznajomienia się z ofertami konkurentów i dostosowania swojej).

Art. 26. 3. Jeżeli wykonawca nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielania wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

SYTUACJE KIEDY ZASTOSOWANIE MA WEZWANIE W TRYBIE ART. 26 UST. 3

WYKONAWCA NIE
ZŁOŻYŁ OŚWIADCZEŃ I
DOKUMENTÓW

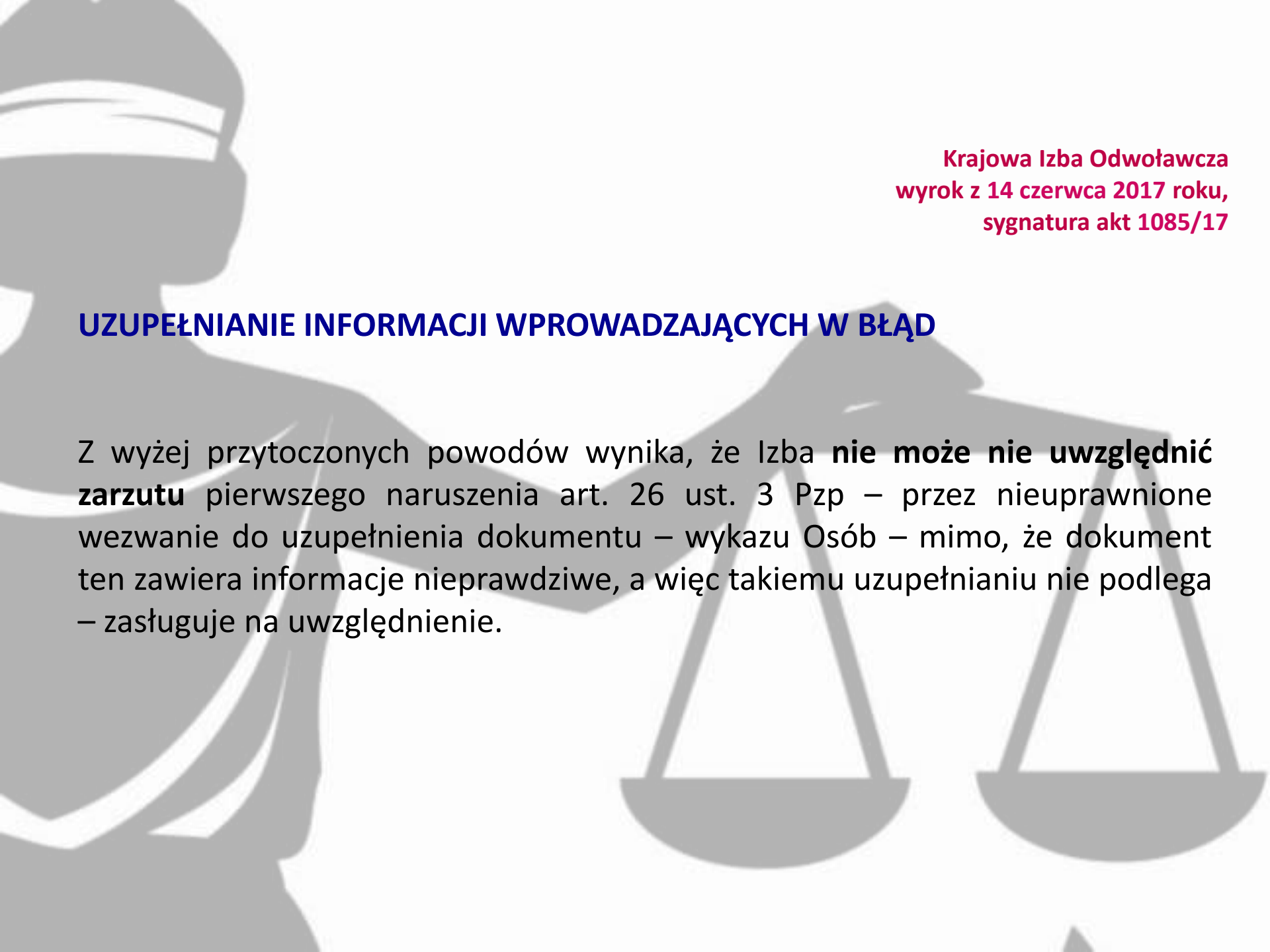
OŚWIADCZENIA I
DOKUMENTY SĄ
NIEKOMPLETNE

OŚWIADCZENIA I
DOKUMENTY ZAWIERAJĄ
BŁĘDY

OŚWIADCZENIA I
DOKUMENTY BUDZĄ
WSKAZANE WĄTPLIWOŚCI

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z 14 czerwca 2017 roku,
sygnatura akt 1085/17

UZUPEŁNIANIE INFORMACJI WPROWADZAJĄCYCH W BŁĄD

Z wyżej przytoczonych powodów wynika, że Izba **nie może nie uwzględnić zarzutu** pierwszego naruszenia art. 26 ust. 3 Pzp – przez nieuprawnione wezwanie do uzupełnienia dokumentu – wykazu Osób – mimo, że dokument ten zawiera informacje nieprawdziwe, a więc takiemu uzupełnieniu nie podlega – zasługuje na uwzględnienie.

Art. 26. 3. Jeżeli wykonawca nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wskazane przez zamawiającego wątpliwości, zamawiający wzywa do ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielania wyjaśnień w terminie przez siebie wskazanym, chyba że mimo ich złożenia, uzupełnienia lub poprawienia lub udzielenia wyjaśnień oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania.

DOPUSZCZALNA REAKCJA NA WEZWANIE W TRYBIE ART. 26 UST. 3

ZŁOŻENIE OŚWIADCZEŃ
I DOKUMENTÓW

UZUPEŁNIENIE
OŚWIADCZEŃ I
DOKUMENTÓW

POPRAWIENIE
OŚWIADCZEŃ I
DOKUMENTÓW

WYJAŚNIENIE OŚWIADCZEŃ I
DOKUMENTÓW

OFERTA

Art. 87.

1. W toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści.

1a. W postępowaniu prowadzonym w trybie dialogu konkurencyjnego w toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców sprecyzowania i dopracowania treści ofert oraz przedstawienia informacji dodatkowych, z tym że niedopuszczalne jest dokonywanie istotnych zmian w treści ofert oraz zmian wymagań zawartych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

2. Zamawiający poprawia w ofercie:

- 1) oczywiste omyłki pisarskie,
- 2) oczywiste omyłki rachunkowe, z uwzględnieniem konsekwencji rachunkowych dokonanych poprawek,
- 3) inne omyłki polegające na niezgodności oferty ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia, niepowodujące istotnych zmian w treści oferty
- niezwłocznie zawiadamiając o tym wykonawcę, którego oferta została poprawiona.

OCZYWISTA OMYŁKA PISARSKA

Oczywista omyłka pisarska dotyczy błędów, które są łatwe do zauważenia, a „oczywistość” omyłki, rozumianej jako określona niedokładność nasuwa się każdemu, bez potrzeby przeprowadzania dodatkowych badań, czy też ustaleń. Może to być błąd pisarski, logiczny, przypadkowe przeoczenia lub inna niedokładność, która nasuwa się sama przez się każdemu, a przez dokonanie poprawki tej omyłki, właściwy sens oświadczenia pozostaje bez zmian.

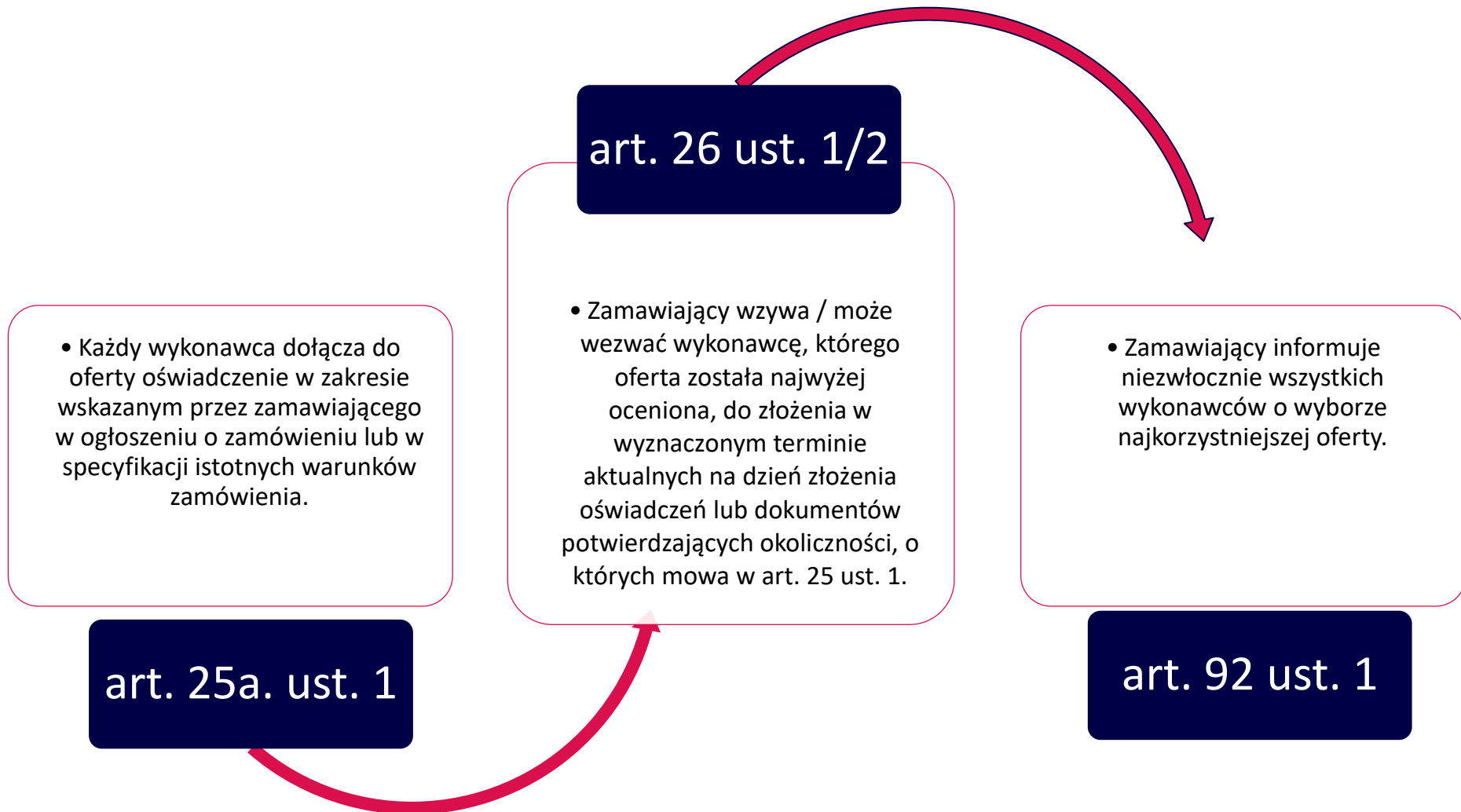
OCZYWISTA OMYŁKA RACHUNKOWA

Widoczny, niezamierzony błąd rachunkowy popełniony przez wykonawcę, który polega na uzyskaniu nieprawidłowego wyniku działania arytmetycznego, a w szczególności błędne zsumowanie lub odjęcie poszczególnych pozycji.

INNA OMYŁKA

Przede wszystkim omyłki powinny być niezamierzone przez wykonawcę. Po drugie powinny mieć one charakter nieistotny, co ocenia się z reguły z zastosowaniem kryterium wartości, liczby pozycji ofertowych, w których znajdują się omyłki w stosunku do całości świadczenia oraz przedmiotowego znaczenia poprawianych elementów w stosunku do całości świadczenia wykonawcy. Przyjmuje się również, że zamawiający powinien móc we własnym zakresie ustalić sposób poprawienia oferty. Źródłem tego poglądu jest nie tylko wynikający z art. 87 ust. 1 Pzp zakaz prowadzenia negocjacji dotyczących treści oferty, ale również to, że celem zastosowania art. 87 ust. 2 pkt 3 Pzp jest odtworzenie oświadczenia wykonawcy zniekształconego skutkiem popełnienia omyłki, nie zaś ukształtowania przez zamawiającego nowego oświadczenia woli wykonawcy.

WERYFIKACJA WIARYGODNOŚCI WYKONAWCY

DOKUMENTY OD ZWYCIĘZCY

Art. 26. 1. Zamawiający przed udzieleniem zamówienia, którego wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, **wzywa** wykonawcę, którego oferta została najwyżej **oceniona**, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 10 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1. Przepisu zdania pierwszego nie stosuje się do udzielania zamówień w przypadkach, o których mowa w art. 101a ust. 1 pkt 1 lub pkt 2 lit. a.

2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający **może wezwać** wykonawcę, którego oferta została najwyżej **oceniona**, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 5 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1.

Art. 25. 1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Oświadczenia lub dokumenty potwierdzające:

- 1) spełnianie warunków udziału w postępowaniu i kryteria selekcji,
- 2) spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego,
- 3) brak podstaw wykluczenia,

- zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert.

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r.
w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, okresu ich ważności oraz form, w jakich dokumenty te mogą być składane.

§ 2. 7. Jeżeli treść informacji przekazanych przez wykonawcę jednolitym europejskim dokumencie zamówienia, o którym mowa w art. 10a ust. 1 ustawy, odpowiada zakresowi informacji, których zamawiający wymaga poprzez żądanie dokumentów, w szczególności o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2 i ust. 4, zamawiający może odstąpić od żądania tych dokumentów od wykonawcy. W takim przypadku dowodem spełniania przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji oraz braku podstaw wykluczenia są odpowiednie informacje przekazane przez wykonawcę lub odpowiednio przez podmioty, na których zdolnościach lub sytuacji wykonawca polega na zasadach określonych w art. 22a ustawy, w jednolitym europejskim dokumencie zamówienia.

MOŻLIWOŚĆ ŻĄDANIA DOKUMENTÓW

Art. 26. 2f. Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia odpowiedniego przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający może na każdym etapie postępowania wezwać wykonawców do złożenia wszystkich lub niektórych oświadczeń lub dokumentów potwierdzających, że nie podlegają wykluczeniu, spełniają warunki udziału w postępowaniu lub kryteria selekcji, a jeżeli zachodzą uzasadnione podstawy do uznania, że złożone uprzednio dokumenty nie są już aktualne, do złożenia aktualnych oświadczeń lub dokumentów.

ZAKAZ ŻĄDANIA DOKUMENTÓW BĘDĄCYCH W DYSPOZYCJI ZAMAWIAJĄCEGO

Art. 26. 6. Wykonawca nie jest zobowiązany do złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 i 3, jeżeli zamawiający posiada oświadczenia lub dokumenty dotyczące tego wykonawcy lub może je uzyskać za pomocą bezpłatnych i ogólnodostępnych baz danych, w szczególności rejestrów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352).

Bezpłatne i ogólnodostępne bazy danych w Polsce:

<https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu>

<https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg/ceidg.public.ui/search.aspx>

§ 10. 1. W przypadku wskazania przez wykonawcę dostępności oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w § 2, § 5 i § 7, w formie elektronicznej pod określonymi adresami internetowymi ogólnodostępnych i bezpłatnych baz danych, zamawiający pobiera samodzielnie z tych baz danych wskazane przez wykonawcę oświadczenia lub dokumenty.

2. W przypadku wskazania przez wykonawcę oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w § 2, § 5 i § 7, które znajdują się w posiadaniu zamawiającego, w szczególności oświadczeń lub dokumentów przechowywanych przez zamawiającego zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy, zamawiający w celu potwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy, korzysta z posiadanych oświadczeń lub dokumentów, o ile są one aktualne.

§ 16. 1. Dokumenty sporządzone w języku obcym są składane wraz z tłumaczeniem na język polski. Tłumaczenie nie jest wymagane, jeżeli zamawiający wyraził zgodę, o której mowa w art. 9 ust. 3 ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w § 10 ust. 1, zamawiający może żądać od wykonawcy przedstawienia tłumaczenia na język polski wskazanych przez wykonawcę i pobranych samodzielnie przez zamawiającego dokumentów.

BROSZURA „najczęściej zadawane pytania na temat ESPD”

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/17242>

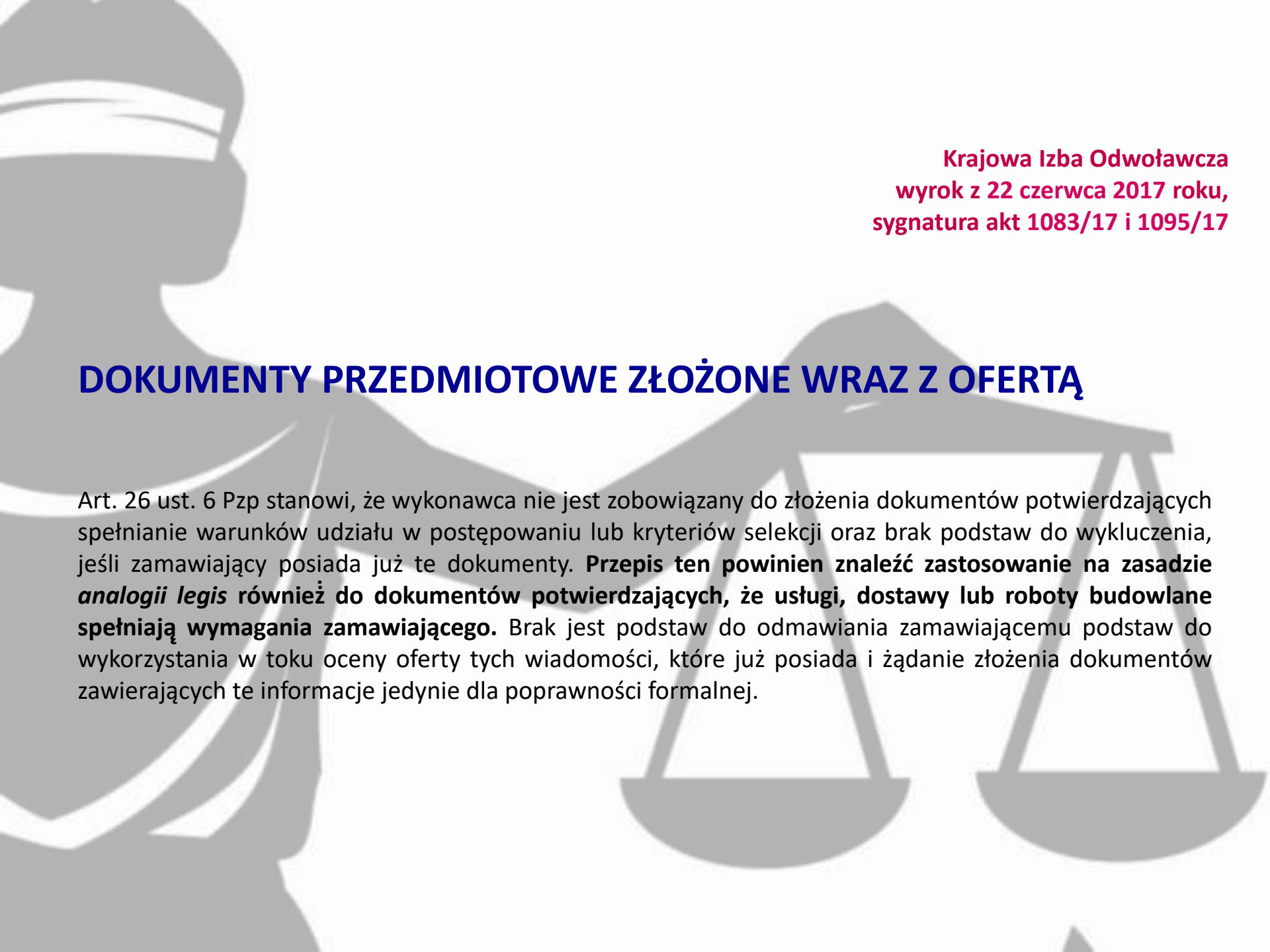

II. Ogólne aspekty korzystania z serwisu dotyczącego eESPD

4. Czy muszę (jako przedsiębiorstwo) przedstawić oryginały dokumentów?

Zgodnie z zasadą „tylko zwycięzca” jedynie zwycięski oferent postępowania o udzielenie zamówienia będzie musiał przedstawić oryginał dokumentu. W dowolnym momencie postępowania nabywca ma jednak nadal prawo zwrócić się również do innych przedsiębiorstw uczestniczących o przedstawienie dokumentów w celu zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania.

Co równie ważne, gdy dokumenty (lub ich część) są dostępne w odpowiedniej krajowej bazie danych bezpłatnie, przedsiębiorstwo uczestniczące może podać, gdzie można znaleźć żądane dokumenty (tj. podać nazwę archiwum, stronę internetową, numer sprawy itp.). W takim przypadku nabywca musi pobrać go bezpośrednio ze wskazanego źródła. Podając te informacje, uczestniczące przedsiębiorstwo (lub dana osoba) zgadza się na to, że nabywca może pobrać dokumentację (z zastrzeżeniem odpowiednich przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych).

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z 22 czerwca 2017 roku,
sygnatura akt 1083/17 i 1095/17

DOKUMENTY PRZEDMIOTOWE ZŁOŻONE WRAZ Z OFERTĄ

Art. 26 ust. 6 Pzp stanowi, że wykonawca nie jest zobowiązany do złożenia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub kryteriów selekcji oraz brak podstaw do wykluczenia, jeśli zamawiający posiada już te dokumenty. **Przepis ten powinien znaleźć zastosowanie na zasadzie analogii legis również do dokumentów potwierdzających, że usługi, dostawy lub roboty budowlane spełniają wymagania zamawiającego.** Brak jest podstaw do odmawiania zamawiającemu podstaw do wykorzystania w toku oceny oferty tych wiadomości, które już posiada i żądanie złożenia dokumentów zawierających te informacje jedynie dla poprawności formalnej.

AKTUALNOŚĆ SKŁADANYCH OŚWIADCZEŃ I DOKUMENTÓW

oświadczenie w zakresie wskazanym przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia

aktualne na dzień składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu

oświadczenia lub dokumenty potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1. składane na wezwanie z art. 26 ust. 1/2

aktualne na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1.

Art. 145a. Zamawiający może rozwiązać umowę, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:

- 1) zmiana umowy została dokonana z naruszeniem art. 144 ust. 1–1b, 1d i 1e;
- 2) wykonawca w chwili zawarcia umowy podlegał wykluczeniu z postępowania na podstawie art. 24 ust. 1;
- 3) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, w ramach procedury przewidzianej w art. 258 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, że państwo polskie uchybiło zobowiązaniom, które ciążą na nim na mocy Traktatów, dyrektywy 2014/24/UE i dyrektywy 2014/25/UE, z uwagi na to, że zamawiający udzielił zamówienia z naruszeniem przepisów prawa Unii Europejskiej.

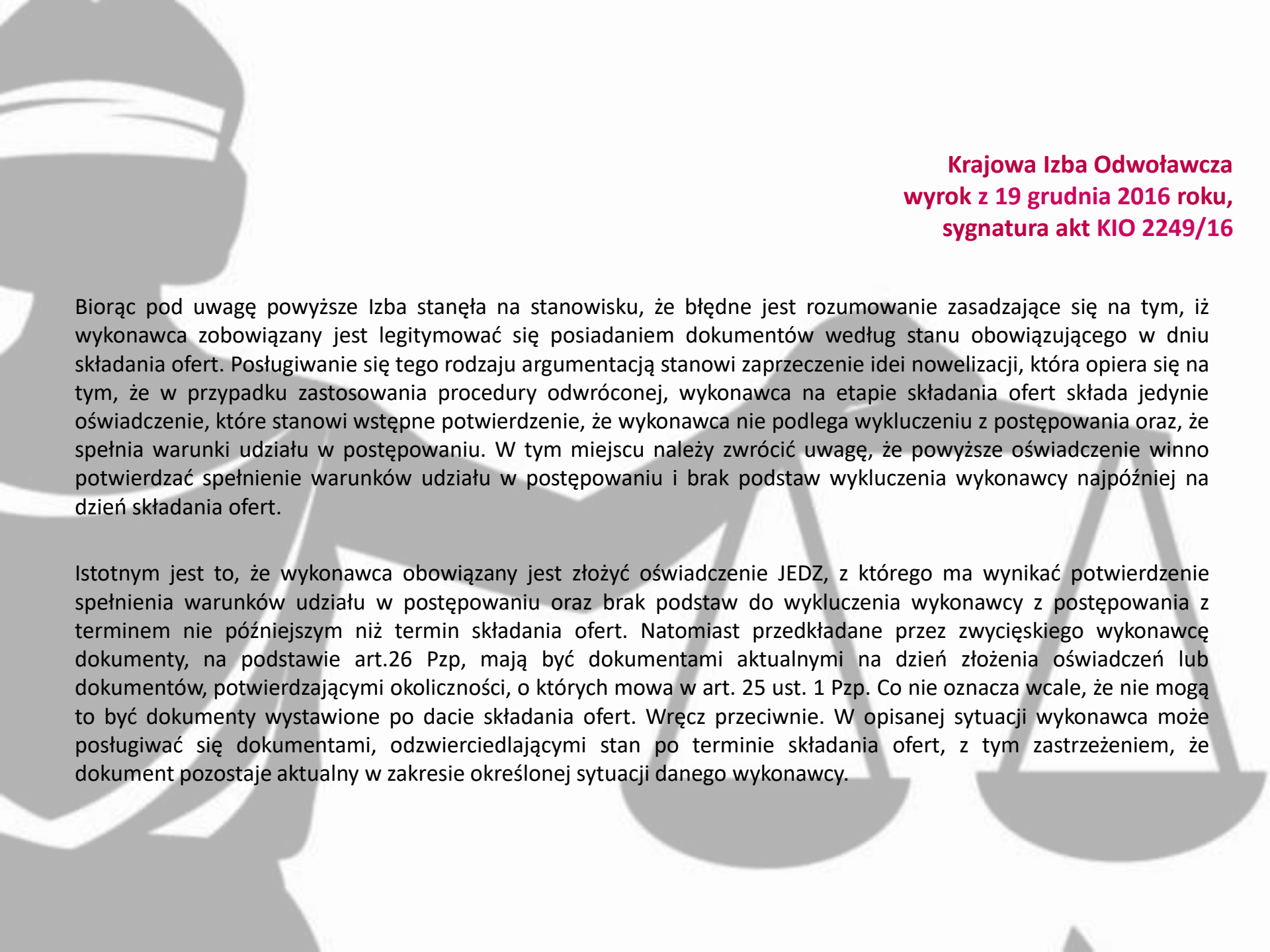
Art. 22a. 6. Jeżeli zdolności techniczne lub zawodowe lub sytuacja ekonomiczna lub finansowa, podmiotu, o którym mowa w ust. 1, nie potwierdzają spełnienia przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub zachodzą wobec tych podmiotów podstawy wykluczenia, zamawiający żąda, aby wykonawca w terminie określonym przez zamawiającego:

- 1) zastąpił ten podmiot innym podmiotem lub podmiotami lub
- 2) zobowiązał się do osobistego wykonania odpowiedniej części zamówienia, jeżeli wykaże zdolności techniczne lub zawodowe lub sytuację finansową lub ekonomiczną, o której mowa w ust. 1.

**Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z 20 kwietnia 2017 roku,
sygnatura akt 707/16**

Izba nie podzieliła stanowiska Odwołującego, że aktualna treść art. 26 ust. 3 Pzp pozwala uznać, że ustawodawca zrezygnował z wymogu, aby składane na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty potwierdzały - spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu [czy spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego] - stan z dnia, w którym upłynął termin składania ofert. Także w aktualnym stanie prawnym, wykonawca nadal jest zobowiązany wykazać - pod rygorem wykluczenia z postępowania - spełnienie warunków udziału w postępowaniu, **na dzień składania ofert**, co potwierdza swoim zapewnieniem w dokumencie JEDZ i w odrębnych oświadczeniach pisemnych załączonych do oferty, **i taki stan musi się utrzymywać aż do zawarcia umowy**. Zmiana brzmienia art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, ma jedynie taki skutek, że dokumenty uzupełniane przez wykonawców na wezwanie z art. 26 ust. 3 Pzp, mogą być wystawione z datą bieżącą, ale jednocześnie w swojej treści mają potwierdzać spełnianie warunku przez wykonawcę na dzień złożenia oferty. Izba zwraca także uwagę, że zgodnie z art. 25a ust. 1 Pzp, do którego odwołuje się wskazany art. 26 ust. 3, dokument JEDZ jest oświadczeniem wykonawcy, mającym stanowić wstępne potwierdzenie, że wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania oraz, że spełnia warunki udziału w postępowaniu. Powyższe oświadczenie dotyczy stanu rzeczywistego z dnia składania ofert, albowiem przepis ten jednoznacznie stanowi o spełnianiu warunków, a nie ich możliwym hipotetycznym spełnieniu w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przykładowo na dzień wezwania do złożenia dokumentów potwierdzających wymagane warunki. Nie można zatem przepisu art. 26 ust. 1 oraz art. 26 ust. 3 ustawy Pzp i „aktualności” wymaganych dokumentów interpretować w oderwaniu od złożonego oświadczenia. Wprowadzenie rozwiązania, opierającego się na oświadczeniu wykonawcy zawartym w JEDZ, bez wątplenia miało na celu odformalizowanie postępowania i zwolnienie wykonawców od kompletowania dokumentów na potrzeby każdego postępowania o udzielenie zamówienia, o które ubiega się wykonawca, jednakże wykonawca wezwany jest zobowiązany potwierdzić stosowne fakty, których dotyczy oświadczenie, wymaganymi w postępowaniu dokumentami o treści korespondującej z terminem składania ofert.

**Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z 19 grudnia 2016 roku,
sygnatura akt KIO 2249/16**

Biorąc pod uwagę powyższe Izba stanęła na stanowisku, że błędne jest rozumowanie zasadzające się na tym, iż wykonawca zobowiązany jest legitymować się posiadaniem dokumentów według stanu obowiązującego w dniu składania ofert. Posługiwanie się tego rodzaju argumentacją stanowi zaprzeczenie idei nowelizacji, która opiera się na tym, że w przypadku zastosowania procedury odwróconej, wykonawca na etapie składania ofert składa jedynie oświadczenie, które stanowi wstępne potwierdzenie, że wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania oraz, że spełnia warunki udziału w postępowaniu. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że powyższe oświadczenie winno potwierdzać spełnienie warunków udziału w postępowaniu i brak podstaw wykluczenia wykonawcy najpóźniej na dzień składania ofert.

Istotnym jest to, że wykonawca obowiązany jest złożyć oświadczenie JEDZ, z którego ma wynikać potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz brak podstaw do wykluczenia wykonawcy z postępowania z terminem nie późniejszym niż termin składania ofert. Natomiast przedkładane przez zwycięskiego wykonawcę dokumenty, na podstawie art.26 Pzp, mają być dokumentami aktualnymi na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów, potwierdzającymi okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 Pzp. Co nie oznacza wcale, że nie mogą to być dokumenty wystawione po dacie składania ofert. Wręcz przeciwnie. W opisanej sytuacji wykonawca może posługiwać się dokumentami, odzwierciedlającymi stan po terminie składania ofert, z tym zastrzeżeniem, że dokument pozostaje aktualny w zakresie określonej sytuacji danego wykonawcy.

[...] dokumenty składane w wyniku wezwania Zamawiającego w trybie art. 26 ust.1 ustawy Pzp mają być aktualne na dzień złożenia tych oświadczeń lub dokumentów, co oznacza, że **mogą być one wystawione po dacie składania ofert**, gdyż stan spełnienia warunków i niepodlegania wykluczeniu musi być utrzymany również na moment ich złożenia. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia przede wszystkim cel wprowadzenia w przepisach Pzp regulacji, zgodnie z którą wykonawcy nie mają obowiązku składania wraz z ofertą dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu i brak podstaw do wykluczenia. Przypomnieć należy, że celem ustawodawcy było odformalizowanie i uproszczenie procedur przetargowych przez zmniejszenie wymagań formalnych po stronie wykonawców polegających na braku konieczności składania wraz z ofertą wszystkich dokumentów i oświadczeń, potwierdzających spełnianie wymagań i brak podstaw wykluczenia.

samodzielnie

**warunki udziału w
postępowaniu można
wykazać**

**wspólnie z innymi
wykonawcami**

**polegając na
zdolnościach
innych
podmiotów**

Art. 23. 1. Wykonawcy mogą wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawcy ustanawiają pełnomocnika do reprezentowania ich w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.

3. Przepisy dotyczące wykonawcy stosuje się odpowiednio do wykonawców, o których mowa w ust. 1.

4. Jeżeli oferta wykonawców, o których mowa w ust. 1, została wybrana, zamawiający może żądać przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego umowy regulującej współpracę tych wykonawców.

5. Zamawiający może określić szczególny, obiektywnie uzasadniony, sposób spełnienia przez wykonawców, o których mowa w ust. 1, warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1b jeżeli jest to uzasadnione charakterem zamówienia i proporcjonalne.

6. Zamawiający może określić warunki realizacji zamówienia przez wykonawców, o których mowa w ust. 1, w inny sposób niż w przypadku pojedynczych wykonawców, jeżeli jest to uzasadnione charakterem zamówienia i proporcjonalne.

**Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z 19 stycznia 2015 roku,
sygnatura akt 2812/14**

KONIECZNOŚĆ SPEŁNIANIA WARUNKU PRZEZ WSZYSTKICH UCZESTNIKÓW

Izba (...) stanęła na stanowisku, że w przedmiotowej sprawie posiadanie wpisu do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych wyłącznie przez jednego członka konsorcjum nie może być uznane za spełnienie warunków udziału w postępowaniu. Takie odpowiednie stosowanie przepisów prowadziłyby bowiem do obejścia przepisów *lex specialis* ustawy o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach. Skoro przedmiot zamówienia obejmuje swym zakresem wyłącznie odbieranie odpadów komunalnych, to zasadne było wymaganie od każdego członka konsorcjum, który planuje realizować zamówienia, posiadanie wpisu do rejestru działalności regulowanej.

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z 7 sierpnia 2014 roku,
sygnatura akt 1495/14

BRAK MOŻLIWOŚCI ŁĄCZENIA ZASOBU

Warunek postawiony przez zamawiającego na gruncie analizowanej sprawy obejmuje wykonanie dwóch robót o określonym zakresie i wartości. Wykonawca zamierzający ubiegać się o zamówienie winien zatem wykonać dwie takie roboty, jako miernik wiedzy i doświadczenia niezbędnych do wykonania zamówienia. Konsorcjum, do którego odpowiednio stosuje się przepisy dotyczące wykonawcy, dla wykazania spełnienia tak opisanego warunku powinno zatem znaleźć się w sytuacji takiej jak wykonawca, który dwa razy wykonał wymagane zadanie. Sumowanie robót wykonanych przez dwa różne podmioty wchodzące w skład konsorcjum, nie stwarza takiej sytuacji, jak wykonanie tych robót przez jeden podmiot. Żaden z tych podmiotów, poprzez zawiązanie konsorcjum nie zwielokrotnił swojego doświadczenia, nie znalazł się w sytuacji, że dwa razy wykonał określone roboty budowlane.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy
wyrok z dnia 12 listopada 2014 roku,
sygnatura akt VIII Ga 327/14

BRAK MOŻLIWOŚCI ŁĄCZENIA ZASOBU

Wspólne wykazywanie spełniania określonych warunków udziału w postępowaniu nie może być jednak – w ocenie Sądu Okręgowego - uznawane za bezwzględną zasadę, lecz winno być rozpatrywane w kontekście konkretnego warunku powiązanego z przedmiotem zamówienia. W rozpoznawanej sprawie treścią postawionego warunku udziału w postępowaniu jest wymóg wykonania dwóch lub więcej takich samych zadań. Treścią warunku jest więc dwukrotne [lub więcej] wykonanie określonych robót. Miarą minimalnego doświadczenia wykonawcy Zamawiający w tym wypadku uznał nie tylko wykonanie określonego zadania, ale także jego powtórzenie – jednokrotne. Sąd Okręgowy podziela stanowisko zawarte w zaskarżonym orzeczeniu (...), że przepis art. 23 ust 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie oznacza uprawnienia do bezrefleksyjnego sumowania różnych elementów postawionych w ramach jednego warunku. Rozdzielanie wskazanego warunku wiedzy i doświadczenia w sposób wskazany przez Skarżącego na obecnym etapie postępowania – mając na uwadze jednoznacznie postawione w tym względzie w SIWZ wymagania, co podkreślono na wstępie rozważań - nie może być uznane za uprawnione.

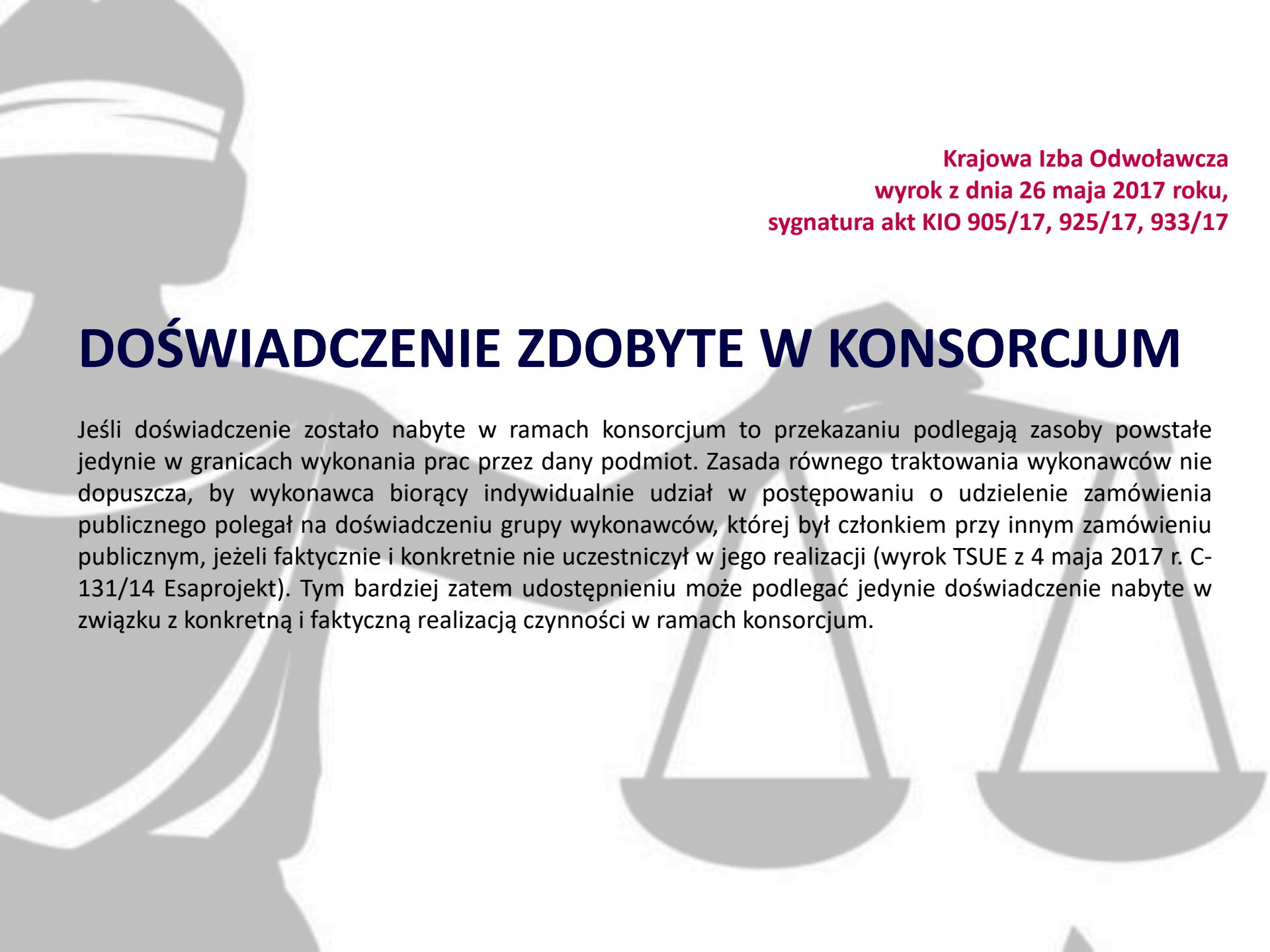
Trybunał Sprawiedliwości UE
wyrok z 4 maja 2017 r.
w sprawie C-387/14

Artykuł 44 dyrektywy 2004/18 w związku z art. 48 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zapisaną w art. 2 tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że nie dopuszcza on, by wykonawca polegał na zdolnościach innego podmiotu w rozumieniu art. 48 ust. 3 omawianej dyrektywy poprzez sumowanie wiedzy i doświadczenia dwóch podmiotów, które samodzielnie nie mają wymaganej zdolności do realizacji określonego zamówienia, w przypadku gdy instytucja zamawiająca uzna, że dane zamówienie jest niepodzielne oraz że takie wykluczenie możliwości polegania na doświadczeniu większej liczby wykonawców jest związane z przedmiotem zamówienia, które musi zatem zostać zrealizowane przez jednego wykonawcę, oraz proporcjonalne do niego.

Artykuł 44 dyrektywy 2004/18 w związku z art. 48 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zapisaną w art. 2 tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że nie dopuszcza on, by wykonawca biorący indywidualnie udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego polegał na doświadczeniu grupy wykonawców, której był członkiem przy innym zamówieniu publicznym, jeżeli faktycznie i konkretnie nie uczestniczył w jego realizacji.

Artykuł 44 dyrektywy 2004/18 w związku z art. 48 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zapisaną w art. 2 tej dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, że dopuszcza on, by wykonawca wykazywał swoje doświadczenie, powołując się łącznie na dwie lub większą liczbę umów jako jedno zamówienie, chyba że instytucja zamawiająca wykluczyła taką możliwość na podstawie wymogów związanych z przedmiotem i celami danego zamówienia publicznego oraz proporcjonalnych względem nich.

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z dnia 26 maja 2017 roku,
sygnatura akt KIO 905/17, 925/17, 933/17

DOŚWIADCZENIE ZDOBYTE W KONSORCJUM

Jeśli doświadczenie zostało nabyte w ramach konsorcjum to przekazaniu podlegają zasoby powstałe jedynie w granicach wykonania prac przez dany podmiot. Zasada równego traktowania wykonawców nie dopuszcza, by wykonawca biorący indywidualnie udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego polegał na doświadczeniu grupy wykonawców, której był członkiem przy innym zamówieniu publicznym, jeżeli faktycznie i konkretnie nie uczestniczył w jego realizacji (wyrok TSUE z 4 maja 2017 r. C-131/14 Esaprojekt). Tym bardziej zatem udostępnieniu może podlegać jedynie doświadczenie nabyte w związku z konkretną i faktyczną realizacją czynności w ramach konsorcjum.

**Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z dnia 18 września 2017 roku,
sygnatura akt KIO 1854/17**

DOŚWIADCZENIE ZDOBYTE W KONSORCJUM

Co do zasady Izba podziela stanowisko TSUE, że istnieje zatem możliwość różnicowania opisu warunków udziału w stosunku do wykonawców działających samodzielnie i konsorcjów. Pod uwagę należy wziąć więc specyfikę zamówienia i konieczność jego prawidłowej realizacji przez wyłoniony w trybie konkurencyjnym podmiot. Takiej możliwości jednak nie wprowadził Zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, które jest przedmiotem kontroli Izby. (...)

W ocenie składu orzekającego Izby Zamawiający w przedmiotowym postępowaniu wykroczyłby poza zakres zapisów SIWZ oraz obowiązujących przepisów prawa, gdyby po otwarciu ofert zdecydował, że badał będzie rzeczywisty udział poszczególnych członków konsorcjum w realizacji prac. Podstawy do takich działań nie zawierają przepisy Pzp i aktów wykonawczych do ustawy. Gdyby SIWZ zawierała dodatkowe regulacje, konkretne zapisy związane z udziałem grupy wykonawców w postępowaniu, w jaki sposób badane będzie potwierdzenie doświadczenia i wiedzy w przypadku projektów realizowanych jako konsorcjum, wykonawcy zainteresowani udziałem w postępowaniu mogliby, po pierwsze, zweryfikować takie zapisy przed Izbą w początkowej fazie postępowania.

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z dnia 4 lipca 2017 roku,
sygnatura akt: KIO 1113/17, 1122/17, 1125/17, 1129/17

DOŚWIADCZENIE ZDOBYTE W KONSORCJUM

Jednakże biorąc pod uwagę wyżej wskazane okoliczności, w tym przede wszystkim moment wszczęcia przedmiotowego postępowania oraz obowiązujący stan prawny, Zamawiający nie musiał przewidywać dla określenia warunku, następnie zaś badania poziomu jego spełnienia, aby wykonawcy potwierdzili jaki był ich faktyczny udział przy pracach w ramach uczestniczenia w konsorcjum. Trudności wynikałby także z niedostosowania krajowych przepisów prawa, w tym przede wszystkim rozporządzenia w sprawie rodzaju dokumentów, jakich może żądać Zamawiający. Odmienne podejście wprowadzałoby w pewnym sensie ryzyko nieprawidłowego zastosowania z wyprzedzeniem nowego systemu prawnego (w tym wypadku odmiennej reguły interpretacyjnej) odmiennego od systemu prawnego przewidzianego w dyrektywie 2004/18 (na tej bowiem podstawie prawnej oparte było odesłanie prejudycjalne) i byłoby wyraźnie sprzeczne z zasadą pewności prawa w odniesieniu do wykonawców, której zapewnienie jest wyraźnym celem dyrektywy 2014/24, jak wynika w szczególności z jej motywu 2. Co się zaś tyczy opinii Rzecznika Generalnego, to jak słusznie zauważył Zamawiający w odpowiedzi na odwołanie, nie jest ona dokumentem wiążącym i nie przedstawiała ostatecznego stanowiska Trybunału. Nie można także zapominać o obowiązującej w prawie polskim zasadzie solidarnej odpowiedzialności członków konsorcjum, do której to w wyroku TSUE w żaden sposób się nie odniósł kładąc, jak się zdaje, akcent na faktyczne wykonanie poszczególnych elementów zamówienia przez poszczególnych uczestników konsorcjum.

POLEGANIE NA ZASOBIE INNYCH PODMIOTÓW

WEDŁUG USTAWY Z DNIA 22 CZERWCA 2016 ROKU O ZMIANIE USTAWY PZP ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW

Art. 22a. 1. Wykonawca może w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu, w stosownych sytuacjach oraz w odniesieniu do konkretnego zamówienia, lub jego części, polegać na zdolnościach technicznych lub zawodowych lub sytuacji finansowej lub ekonomicznej innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nim stosunków prawnych.

POLEGANIE NA ZASOBIE INNYCH PODMIOTÓW 14 grudnia 2016 r

WEDŁUG USTAWY Z DNIA 21 PAŹDZIERNIKA 2016 ROKU O UMOWIE KONCESJI NA ROBOTY BUDOWLANE I USŁUGI

Art. 25a. 3. Wykonawca, który powołuje się na zasoby innych podmiotów, w celu wykazania braku istnienia wobec nich podstaw wykluczenia oraz spełniania, w zakresie, w jakim powołuje się na ich zasoby, warunków udziału w postępowaniu ~~lub~~ kryteriów selekcji:

- 1) składa także jednolite dokumenty dotyczące tych podmiotów – jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
- 2) zamieszcza informacje o tych podmiotach w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 – jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

MOŻLIWOŚĆ POLEGANIA NA ZDOLNOŚCIACH INNYCH PODMIOTÓW

**WYKONAWCA UDOWODNIŁ
DYSPONOWANIE
ZASOBEM
art. 22a ust. 2**

**DANY PODMIOT ZREALIZUJE
ROBOTY LUB USŁUGI
art. 22a ust. 4**

**DANY PODMIOT NIE PODLEGA
WYKLUCZENIU
art. 22a ust. 3**

UDOWODNIENIE DYSPONOWANIA ZASOBEM

Art. 22a. 2. Wykonawca, który polega na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów, musi udowodnić zamawiającemu, że realizując zamówienie będzie dysponował niezbędnymi zasobami tych podmiotów, w szczególności przedstawiając zobowiązanie tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia.

3. Zamawiający ocenia, czy udostępniane wykonawcy przez inne podmioty zdolności techniczne lub zawodowe lub ich sytuacja finansowa lub ekonomiczna, pozwalają na wykazanie przez wykonawcę spełnienia warunków udziału w postępowaniu oraz bada, czy nie zachodzą wobec tego podmiotu podstawy wykluczenia, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 13–22 i ust. 5.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU

z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, okresu ich ważności oraz form, w jakich dokumenty te mogą być składane.

§ 9. 1. W celu oceny, czy wykonawca polegając na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów na zasadach określonych w art. 22a ustawy, będzie dysponował niezbędnymi zasobami w stopniu umożliwiającym należyte wykonanie zamówienia publicznego oraz oceny, czy stosunek łączący wykonawcę z tymi podmiotami gwarantuje rzeczywisty dostęp do ich zasobów, zamawiający może żądać dokumentów, które określają w szczególności:

- 1) zakres dostępnych wykonawcy zasobów innego podmiotu;
- 2) sposób wykorzystania zasobów innego podmiotu, przez wykonawcę, przy wykonywaniu zamówienia publicznego;
- 3) zakres i okres udziału innego podmiotu przy wykonywaniu zamówienia publicznego;
- 4) czy podmiot, na zdolnościach którego wykonawca polega w odniesieniu do warunków udziału w postępowaniu dotyczących wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia, zrealizuje roboty budowlane lub usługi, których wskazane zdolności dotyczą.

2. Zamawiający żąda od wykonawcy, który polega na zdolnościach lub sytuacji innych podmiotów na zasadach określonych w art. 22a ustawy, przedstawienia w odniesieniu do tych podmiotów dokumentów wymienionych w § 5 pkt 1–9.

WERYFIKACJA PODMIOTU TRZECIEGO POD KĄTEM WYKLUCZENIA

Stosownie do dyspozycji art. 22a ust. 3 ustawy Pzp, zamawiający ma obowiązek ocenić, czy udostępniane wykonawcy przez inne podmioty zdolności techniczne lub zawodowe lub ich sytuacja finansowa lub ekonomiczna, pozwalają na wykazanie przez wykonawcę spełniania warunków udziału w postępowaniu oraz zbadać, czy w odniesieniu do podmiotu udostępniającego potencjał nie zachodzą przesłanki wykluczenia, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 13-22 i ust. 5 ustawy Pzp. W świetle przepisów ustawy Pzp ocena, czy w stosunku do podmiotu trzeciego udostępniającego swój potencjał realizują się przesłanki wykluczenia określone w art. 24 ustawy Pzp, powinna przebiegać w oparciu o takie same zasady, jakie dotyczą wykonawcy, który tym potencjałem się posługuje. Tym samym, jeżeli zamawiający w toku postępowania o udzielenie publicznego nie bada podstaw do wykluczenia, o których mowa w art. 24 ust. 5 ustawy Pzp w stosunku do wykonawcy, nie może zweryfikować w tym zakresie podmiotu trzeciego i żądać przedstawienia przez ten podmiot odpowiednich oświadczeń zawartych w JEDZu czy też dokumentów.

PODMIOT NIE PODLEGA WYKLUCZENIU

Art. 22a. 6. Jeżeli zdolności techniczne lub zawodowe lub sytuacja ekonomiczna lub finansowa, podmiotu, o którym mowa w ust. 1, nie potwierdzają spełnienia przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu lub zachodzą wobec tych podmiotów podstawy wykluczenia, zamawiający żąda, aby wykonawca w terminie określonym przez zamawiającego:

- 1) zastąpił ten podmiot innym podmiotem lub podmiotami lub
- 2) zobowiązał się do osobistego wykonania odpowiedniej części zamówienia, jeżeli wykaże zdolności techniczne lub zawodowe lub sytuację finansową lub ekonomiczną, o której mowa w ust. 1.

Trybunał Sprawiedliwości UE
wyrok z 4 maja 2017 r.
w sprawie C-387/14

Artykuł 51 dyrektywy 2004/18/WE (...) w związku z art. 2 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie temu, by po upływie terminu zgłoszeń do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawca przekazał instytucji zamawiającej, w celu wykazania, że spełnia on warunki uczestnictwa w postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, dokumenty, których nie zawierała jego pierwotna oferta, takie jak umowa zamówienia zrealizowanego przez podmiot trzeci oraz jego zobowiązanie do oddania do dyspozycji tego wykonawcy zdolności i środków niezbędnych do realizacji rozpatrywanego zamówienia.

ZASTĄPIENIE PODMIOTU TRZECIEGO INNYM PODMIOTEM

Przepisy, które stanowiły wzorce kontroli TSUE w ramach obu orzeczeń zostały uchylone w wyniku wejścia w życie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65).

Ww. Dyrektywa dopuszcza wprost zastąpienie podmiotu trzeciego na zasobach którego polega wykonawca ubiegający się o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z treścią art. 63 ust. 1 drugi akapit zatytułowanego „Poleganie na zdolności innych podmiotów” Instytucja zamawiająca sprawdza, zgodnie z art. 59, 60 i 61, czy podmioty, na których zdolności wykonawca zamierza polegać, spełniają odpowiednie kryteria kwalifikacji, i czy istnieją podstawy wykluczenia na mocy art. 57. Instytucja zamawiająca wymaga, by wykonawca zastąpił podmiot, który nie spełnia stosownego kryterium kwalifikacji lub wobec którego istnieją obowiązkowe podstawy wykluczenia. Instytucja zamawiająca może wymagać lub może być zobowiązana przez państwo członkowskie do wymagania, by wykonawca zastąpił podmiot, wobec którego istnieją nieobowiązkowe podstawy wykluczenia.

W wyniku implementacji powyższych przepisów w związku z wejściem w życie z dniem 28.07.2016 r. nowelizacji zawartej w ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 1020) wprowadzono przepis art. 22a ust. 6 pkt 1 (powołany na rozprawie przez Przystępującego), **który wprost dopuszcza zastąpienie podmiotu trzeciego innym podmiotem.**

RELACJA ART. 22A UST. 6 DO ART. 26 UST. 3 USTAWY PRAWO ZAMÓWIENÍ PUBLICZNYCH

Reasumując, w świetle omawianego orzeczenia jakiegokolwiek uzupełnienie, doprecyzowanie i skompletowanie informacji i dokumentacji nie może obejmować powołania się na zdolności podmiotów trzecich w zakresie, w jakim wykonawcy w momencie składania ofert opierali się jedynie na własnych zdolnościach. Wyrok TSUE w sprawie *Esaprojekt*, przywoływany na tę okoliczność, stanowi korektę dotychczasowej linii orzeczniczej Trybunału w tym zakresie, co oznacza, że od dnia 4 maja 2017 r. wykładni art. 26 ust. 3 i 22a ust. 6 ustawy Pzp, należy dokonywać zgodnie z tym orzeczeniem.

Zatem w sytuacji, gdy na wezwanie zamawiającego w trybie art. 26 ust. 1-2 ustawy Pzp, wykonawca nie przedłoży dokumentów dotyczących podmiotu trzeciego, lub przedłoży dokumenty, które nie potwierdzają dysponowania przez wykonawcę niezbędnymi zasobami lub dokumenty nie potwierdzają braku podstaw do wykluczenia, lub wykonawca nie przedłoży wszystkich lub niektórych z tych dokumentów, aktualizuje się obligatoryjny wymóg wezwania wykonawcy o uzupełnienie tych dokumentów, zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Pzp. W ocenie Urzędu Zamówień Publicznych w treści takiego wezwania zamawiający – uwzględniając dotychczasowe orzecznictwo wskazujące na jednoznaczność treści wezwania do uzupełnienia dokumentów – winien powołać się na dyspozycję art. 22a ust. 6 ustawy Pzp, jeśli wezwanie dotyczy zgłoszonego podmiotu trzeciego lub potencjału, który ten podmiot udostępnia. W odpowiedzi na wezwanie z art. 26 ust. 3 ustawy Pzp wykonawca przedkłada wymagane dokumenty niezawierające błędów, dotyczące zgłoszonego podmiotu trzeciego lub wszystkie dokumenty dotyczące nowego podmiotu trzeciego (łącznie ze zobowiązaniem do udostępnienia zasobu) lub wykonawca osobiście potwierdza spełnienie warunku, którego dotyczył zasób podmiotu trzeciego.

Reasumując:

- 1 Art. 22a ust. 6 ustawy Pzp nie wprowadza odrębnej od art. 26 ust. 3 ustawy Pzp zasady uzupełniania dokumentów dla podmiotów trzecich.**
- 2 Zasada jednokrotnego wezwania o konkretny dokument z art. 26 ust. 3 ustawy Pzp ustalona w orzecznictwie zachowuje swoją moc.**
- 3 Art. 22a ust. 6 ustawy Pzp umożliwia wykonawcy, na okoliczność uzupełniania dokumentów, zmianę zgłoszonego podmiotu trzeciego na inny podmiot trzeci, albo wykazanie spełniania warunku samodzielnie własnym potencjałem wyłącznie w sytuacji, gdy w momencie składania oferty (wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu) wykonawca opierał się, w tym zakresie, na zdolnościach podmiotów trzecich.**
- 4 Nie jest dopuszczalne, ażeby wykonawca samodzielnie wykazujący spełnianie warunku na etapie składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, na etapie późniejszym (uzupełnianie dokumentów) powołał się w tym względzie na potencjał podmiotu trzeciego.**

KONIECZNOŚĆ REALIZACJI ZAMÓWIENIA NA ROBOTY LUB USŁUGI

Art. 22a. 4. W odniesieniu do warunków dotyczących wykształcenia i kwalifikacji zawodowych lub doświadczenia, wykonawcy mogą polegać na zdolnościach innych podmiotów, gdy podmioty te zrealizują roboty budowlane lub usługi, do realizacji których te zdolności są wymagane.

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z dnia 7 lutego 2017 roku,
sygnatura akt 191/17

Zdaniem Izby, nawet skoro operacje jak wyżej wskazane były przeprowadzone, to nie stanowią one o przekazaniu doświadczenia faktycznego realizatora robót, tj. firmy CARBOTECH, na które powołuje się odwołujący i spółka Przedsiębiorstwo Inżynierii Środowiska 4eco. Dopuszcza się zbycie wiedzy w postaci know-how, jeżeli ma ono postać nadającą się do przekazania, np. opisową, natomiast absolutnie niezbywane jest doświadczenie, ponieważ nierozzerwalne wiąże się z podmiotem, który w trakcie wieloletnich prac to doświadczenie zdobył, zatem nie jest aktyw, który może być zbyty, czy przekazany w czasowe użytkowanie - odrębnie od podmiotu, do którego przynależy, czyli od firmy CARBOTECH, będącej aktualnie w upadłości. Jediną możliwość wejścia w posiadanie doświadczenia w rozumieniu również całej wypracowanej reputacji oznaczonej firmy „good will” - dającej rękojmię należytego wykonania zamówienia publicznego - jest przejęcie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹K.c., łącznie ze wszystkimi składnikami osobowymi, rzeczowymi wartościami niematerialnymi i prawnymi, w wyniku np. połączenia, podziału, przekształcenia, takie zaś okoliczności nie miały miejsca, i nie zostały przez odwołującego wykazane. Zasoby doświadczenia (referencje) zostały wniesione do spółki 4eco wkładem niematerialnym (aportem) w postaci czasowego prawa użytkowania wiedzy i doświadczenia przez okres 60 miesięcy (5 lat) od dnia ich wniesienia. Na gruncie przepisów Prawa zamówień publicznych, ani ustawodawca, ani orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej - nie dopuszczało tzw. "handlu referencjami" - wykonawca jest uprawniony do odwoływania się do doświadczenia podmiotu trzeciego, jedynie w przypadku realnej możliwości udostępnienia takiego zasobu.

OBOWIĄZEK OSOBISTEGO WYKONANIA CZĘŚCI ZAMÓWIENIA PRZEZ WYKONAWCĘ

Art. 36a. 2. Zamawiający może zastrzec obowiązek osobistego wykonania przez wykonawcę:

- 1) kluczowych części zamówienia na roboty budowlane lub usługi;
- 2) prac związanych z rozmieszczeniem i instalacją, w ramach zamówienia na dostawy.

Krajowa Izba Odwoławcza
wyrok z dnia 7 lipca 2017 roku,
sygnatura akt 1222/17, 1224/17

[...] z art. 22a ustawy Prawo zamówień publicznych, w szczególności jego ust. 3 i 4, oraz zasady realności udostępnienia zasobów wyrażonej m.in. w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o sygn. C-324/14 Partner D. A. wynika, że w przypadku koniecznego udziału podmiotu udostępniającego zasoby w realizacji zamówienia jako podwykonawcy, zakaz podwykonawstwa w konkretnym zakresie ma wpływ na możliwość powołania się na zasoby podmiotu trzeciego dla wykazania spełnienia warunku, którego ów zakres podwykonawstwa dotyczył (podmiot ten nie będzie mógł być podwykonawcą w danym zakresie, zatem nie spełni wymogu art. 22a ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych). Z drugiej strony również nieadekwatne powołanie się na podwykonawstwo w stosunku do prac, do których odnosi się warunek (powołanie się w zbyt niewielkim zakresie) świadczy o braku realnego powołania się na zasoby podmiotu trzeciego – będzie to obejście wymogu podwykonawstwa zawartego w art. 22a ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Art. 22a.1 w zw. z art. 36a.2

brak podstaw do wykluczenia

SKŁADANIE OŚWIADCZENIA O PRZYNALEŻNOŚCI LUB BRAKU PRZYNALEŻNOŚCI DO GRUPY KAPITAŁOWEJ

Art. 24. 11. Wykonawca, w terminie 3 dni od przekazania informacji o której mowa w art. 51 ust. 1a, art. 57 ust. 1 lub art. 60d ust. 1 albo zamieszczeniu na stronie internetowej informacji, o której mowa w art. 86 ust. 5, przekazuje zamawiającemu oświadczenie o przynależności lub braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej, o której mowa w ust. 1 pkt 23. Wraz ze złożeniem oświadczenia, wykonawca może przedstawić dowody, że powiązania z innym wykonawcą nie prowadzą do zakłócenia konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

Art. 24. 1. 23) Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, którzy należąc do tej samej grupy kapitałowej, w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2015 r. poz. 184, 1618 i 1634), złożyli odrębne oferty, oferty częściowe lub wnioski o dopuszczenie do postępowania, chyba że wykażą, że istniejące między nimi powiązania nie prowadzą do zachwiania uczciwej konkurencji w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

POWIĄZANIA KAPITAŁOWE

Mając na uwadze przytoczoną powyżej definicję postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jak też ww. podstawę wykluczenia wykonawcy Izba stwierdziła, że oświadczenia o przynależności lub o braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej składane przez wykonawców powinny obejmować całe postępowanie, nie zaś jego pojedyncze części. Składając oświadczenia o przynależności do tej samej grupy kapitałowej wykonawcy powinni wykazać, że istniejące między nimi powiązania nie prowadzą do zakłócenia konkurencji w postępowaniu.

(...) Bez wpływu na ocenę podstawy wykluczenia na podstawie art. 24 ust.1 pkt 23 ustawy PZP pozostaje rzeczywiste zakłócenie konkurencji w postępowaniu, bowiem powyższe mogłoby podlegać ocenie przez Zamawiającego tylko w sytuacji, gdyby Odwołujący się złożyli prawidłowe, zgodne ze stanem faktycznym, oświadczenie o przynależności do grupy kapitałowej, oraz gdyby Odwołujący się jednocześnie wykazali, że powiązania pomiędzy wykonawcami nie prowadzą do zakłócenia konkurencji w postępowaniu. Odwołujący się nie złożyli stosownego oświadczenia w odniesieniu do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i nie podjęli próby wykazania braku wpływu istniejących pomiędzy wykonawcami powiązań na konkurencję. Dążenie Odwołujących się do wykazania braku zakłócenia konkurencji na etapie postępowania odwoławczego jest działaniem spóźnionym.

OŚWIADCZENIA O PRZYNALEŻNOŚCI DO GRUPY KAPITAŁOWEJ ZŁOŻONE WRAZ Z OFERTĄ

Zamawiający powinien przyjąć oświadczenie wykonawcy o **braku przynależności** do jakiegokolwiek grupy kapitałowej **bądź przynależności do grupy kapitałowej** złożone wraz z ofertą, w sytuacji gdy w postępowaniu złożono jedną ofertę lub wnioszek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Oświadczenie o **braku przynależności do grupy kapitałowej** złożone wraz z ofertą, niezależnie od ilości ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, również potwierdza brak podstawy do wykluczenia z postępowania, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 23 ustawy Pzp. Należy jednak w tym przypadku pamiętać, że jakakolwiek zmiana sytuacji wykonawcy w toku postępowania (włączenie do grupy kapitałowej) będzie powodowała obowiązek aktualizacji takiego oświadczenia po stronie wykonawcy.

UCHYLANIE SIĘ OD ZAWARCIA UMOWY

Art. 94 ust. 3. Jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana, uchyla się od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub nie wnosi wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający może wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert bez przeprowadzania ich ponownego badania i oceny, chyba że zachodzą przesłanki unieważnienia postępowania, o których mowa w art. 93 ust. 1.

**Sąd Okręgowy w Białymstoku
wyrok z 6 października 2005 roku,
sygnatura akt II Ca 460/05**

UCHYLANIE SIĘ OD ZAWARCIA UMOWY

(...) za uchylenie się od zawarcia umowy należy rozumieć tylko bezpodstawną odmowę jej zawarcia. Za odmowę podpisania umowy uznać można tylko oświadczenie woli wykonawcy zawierające negatywne stanowisko w przedmiocie zaproszenia go przez zamawiającego ewentualnie takie działanie skarżącego, z którego wynikałoby dla zamawiającego informacja, iż takiego rodzaju oświadczenie woli skarżący rzeczywiście złożył. Odmowa podpisania umowy jest tożsama ze stanowiskiem podjętym świadomie przez wykonawcę i przekazanym do wiadomości zamawiającego. (...) Brak stawiennictwa w siedzibie zamawiającego pracownika wykonawcy, spowodowany zaniedbaniem przez niego obowiązków, nie jest tożsamy z uchyleniem się

WADIUM

Art. 45.

1. Zamawiający żąda od wykonawców wniesienia wadium, jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.
2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium.
3. Wadium wnosi się przed upływem terminu składania ofert.
4. Zamawiający określa kwotę wadium w wysokości nie większej niż 3% wartości zamówienia.
5. Jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych lub udziela zamówienia w częściach, określa kwotę wadium dla każdej z części. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.
- 5a. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3, określa kwotę wadium dla wartości zamówienia podstawowego. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

WADIUM

Art. 45.

6. Wadium może być wnoszone w jednej lub kilku następujących formach:

- 1) pieniądzu;
- 2) poręczeniach bankowych lub poręczeniach spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że poręczenie kasy jest zawsze poręczeniem pieniężnym;
- 3) gwarancjach bankowych;
- 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
- 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1804 oraz z 2015 r. poz. 978 i 1240).

7. Wadium wnoszone w pieniądzu wpłaca się przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego.

8. Wadium wniesione w pieniądzu zamawiający przechowuje na rachunku bankowym.

WADIUM WNOSZONE PRZEZ PEŁNOMOCNIKA KONSORCJUM

W odniesieniu do zarzutu zaniechania odrzucenia oferty Konsorcjum B. na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 7b Ustawy Izba uznała, w świetle orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2018 r. (sygn. akt IV CSK 86/17), iż **przedłożona gwarancja zapłaty wadium wystawiona po zawarciu konsorcjum i wskazująca w treści wyłącznie na pełnomocnika wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego, stanowi skuteczne zabezpieczenie oferty wspólnej**. Orzeczenie to stanowi odpowiedź na rozbieżność stanowisk prezentowanych zarówno w orzecznictwie KIO jak i Sądów Powszechnych i rozwiewa wątpliwość co do możliwości przyjęcia, jako skutecznego zabezpieczenia oferty gwarancji zapłaty wadium, w której treści nie zostali wymienieni wszyscy wykonawcy, którzy złożyli ofertę wspólną w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Izba nie przychyliła się do wniosku Odwołującego o niedopuszczenie dowodu przedłożonego wraz z odpowiedzią na odwołanie, jakim była umowa konsorcjum. Przede wszystkim Izba nie miała podstaw odmówić włączenia w poczet materiału dowodowego dokumentu istotnego z punktu widzenia przedmiotu sporu, pozwalającego na jego rozstrzygnięcie w granicach podniesionego zarzutu. Odwołujący, chociaż nie miał możliwości poznania treści umowy konsorcjum w momencie wniesienia odwołania, to przed otwarciem rozprawy powziął wiedzę pozwalającą ocenić zasadność zarzutu. W ocenie Izby, okoliczności w jakich Zamawiający uzyskał dokument, tj. dopiero po wyborze oferty najkorzystniejszej, nie stały na przeszkodzie jego złożenia w postępowaniu odwoławczym. Przede wszystkim Zamawiający nie miał podstaw do żądania złożenia umowy w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, gdyż treść siwz wskazywała jednoznacznie na obowiązek złożenia umowy dopiero przed zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego. Również trudno dopatrywać się sprzeczności działań podjętych na potrzeby prowadzonego sporu i pozyskania dokumentu, który pozwala wykazać zasadność oceny dokonanej na etapie ustalenia wyniku postępowania. Odnosząc się zatem do umowy konsorcjum Izba uwzględniła okoliczność, iż została ona zawarta przed wystawieniem wadium złożonego wraz z ofertą, a w treść wprost wskazuje na umocowanie pełnomocnika do wniesienia wadium w formie gwarancji. Umowa ta rozwiewa ewentualną wątpliwość, jaka w świetle orzeczenia SN mogłaby wystąpić w związku z ustaleniem, iż pełnomocnictwo załączone do oferty zostało udzielone już po wystawieniu gwarancji wadium. W świetle tej umowy nie zachodzi konieczność rozważenia znaczenia tego faktu dla przyjęcia, iż wadium skutecznie zabezpieczało ofertę wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie.

ZWROT I ZATRZYMANIE WADIUM

Art. 46. 1. Zamawiający zwraca wadium wszystkim wykonawcom niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, z zastrzeżeniem ust. 4a.

1a. Wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, zamawiający zwraca wadium niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jego wniesienia żądano.

2. Zamawiający zwraca niezwłocznie wadium na wniosek wykonawcy, który wycofał ofertę przed upływem terminu składania ofert.

3. Zamawiający żąda ponownego wniesienia wadium przez wykonawcę, któremu zwrócono wadium na podstawie ust. 1, jeżeli w wyniku rozstrzygnięcia odwołania jego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza. Wykonawca wnosi wadium w terminie określonym przez zamawiającego.

4. Jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę.

4a. Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeżeli wykonawca w odpowiedzi na wezwanie, o którym mowa w art. 26 ust. 3 i 3a, z przyczyn leżących po jego stronie, nie złożył oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1, oświadczenia, o którym mowa w art. 25a ust. 1, pełnomocnictw lub nie wyraził zgody na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3, co spowodowało brak możliwości wybrania oferty złożonej przez wykonawcę jako najkorzystniejszej.

5. Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana:

- 1) odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie;
- 2) nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- 3) zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

ZATRZYMANIE WADIUM

Trybunał zwraca uwagę, że na tle żadnej z proponowanych wykładni zaskarżonego art. 46 ust. 4a p.z.p. złożenie przez wykonawcę (wezwanego w trybie art. 26 ust. 3 p.z.p.) dokumentów niespełniających oczekiwań zamawiającego nie stanowi wystarczającej przesłanki zatrzymania wadium. [...] W obowiązującym stanie prawnym nie sposób zatem przyjąć, że sankcja zatrzymania wadium mogłaby zostać zastosowana w stosunku do wykonawcy, który – działając w dobrej wierze – doręczył zamawiającemu dokumenty, niepotwierdzające jednak, w ocenie zamawiającego, spełnienia wymagań dotyczących uczestnictwa w przetargu. Przy analizie tej przesłanki – jak wynika z orzecznictwa KIO – należy brać pod uwagę w szczególności sposób wskazania przez zamawiającego warunków uczestnictwa w postępowaniu i na tym tle rozważyć zasadność przekonania wykonawcy, że posiadane przez niego doświadczenie kwalifikuje go do udziału w postępowaniu przetargowym.

ZATRZYMANIE WADIUM

W treści odpowiedzi na pytanie prawne zadane przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, Sąd Najwyższy rozwiął wątpliwości i podjął uchwałę, że: „Wadium podlegało zatrzymaniu na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 października 2014 r. (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 907) także wtedy, gdy wykonawca w odpowiedzi na wezwanie złożył dokumenty lub oświadczenia, ale z ich treści nie wynikało potwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 tej ustawy

Wykonawca, który zamierza uczestniczyć w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zapoznaje się z warunkami uczestnictwa i powinien dokładać należytej staranności na wszystkich etapach tego postępowania oraz adekwatnie reagować na kolejno ujawniające się okoliczności, które mogą stanąć na przeszkodzie uzyskaniu zamówienia. Oferent przystępując do przetargu o zamówienie publiczne, akceptuje nie tylko obowiązek wniesienia wadium, ale również ustawowe warunki utraty prawa do żądania jego zwrotu.

Jednak wykonawca działający w dobrej wierze może podjąć skuteczną obronę przed zatrzymaniem wadium, wykazując że nie złożenie dokumentów i oświadczeń, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub pełnomocnictw nastąpiło z przyczyn nie leżących po jego stronie. Do okoliczności ekskulpujących wykonawcę będą należały okoliczności obciążające zamawiającego np. zakreślenie zbyt krótkiego terminu na uzyskanie dokumentów, sformułowanie wezwania, ogłoszenia czy specyfikacji istotnych warunków zamówienia w sposób nieprecyzyjny, wezwanie do złożenia oświadczeń i dokumentów zbędnych do przeprowadzenia postępowania. Za okoliczność egzoneracyjną można również uznać sytuację, w której treść złożonych dokumentów podlega ocenie zamawiającego przy zastosowaniu kryteriów wartościujących o nieostrym lub niejednoznacznym charakterze. Większość zagrożeń związanych ze stosowaniem art. 46 ust. 4a p.z.p. można wyeliminować, nie przez wąskie rozumienie wymienionej w nim przesłanki braku złożenia oświadczeń i dokumentów, lecz staranną i szczegółową ocenę czy wadliwa odpowiedź nastąpiła z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

Ponadto nie każde uchybienie wykonawcy w realizacji wezwania, o którym mowa w art. 26 ust. 3 p.z.p., uzasadnia zatrzymanie wadium, ponieważ ocenie w kontekście zawinienia wykonawcy muszą podlegać wszystkie okoliczności niewykonania w sposób ścisły wezwania i wpływu tego uchybienia na przebieg postępowania przetargowego.

TERMIN ZWIĄZANIA OFERTĄ

Art. 85. 1. Wykonawca jest związany ofertą do upływu terminu określonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednak nie dłużej niż:

- 1) 30 dni – jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
- 2) 90 dni – jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 20 000 000 euro, a dla dostaw lub usług – 10 000 000 euro;
- 3) 60 dni – jeżeli wartość zamówienia jest inna niż określona w pkt 1 i 2.

2. Wykonawca samodzielnie lub na wniosek zamawiającego może przedłużyć termin związania ofertą, z tym że zamawiający może tylko raz, co najmniej na 3 dni przed upływem terminu związania ofertą, zwrócić się do wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o oznaczony okres, nie dłuższy jednak niż 60 dni.

3. Odmowa wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, nie powoduje utraty wadium.

4. Przedłużenie terminu związania ofertą jest dopuszczalne tylko z jednoczesnym przedłużeniem okresu ważności wadium albo, jeżeli nie jest to możliwe, z wniesieniem nowego wadium na przedłużony okres związania ofertą. Jeżeli przedłużenie terminu związania ofertą dokonywane jest po wyborze oferty najkorzystniejszej, obowiązek wniesienia nowego wadium lub jego przedłużenia dotyczy jedynie wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza.

5. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.

TERMIN ZWIĄZANIA OFERTĄ

Art. 89. 1. 7a) Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli wykonawca nie wyraził zgody, o której mowa w art. 85 ust. 2, na przedłużenie terminu związania ofertą.

Art. 182. 6. W przypadku wniesienia odwołania po upływie terminu składania ofert bieg terminu związania ofertą ulega zawieszeniu do czasu ogłoszenia przez Izbę orzeczenia.

Art. 184. Zamawiający, nie później niż na 7 dni przed upływem ważności wadium, wzywa wykonawców, pod rygorem wykluczenia z postępowania, do przedłużenia ważności wadium albo wniesienia nowego wadium na okres niezbędny do zabezpieczenia postępowania do zawarcia umowy. Jeżeli odwołanie wniesiono po wyborze oferty najkorzystniejszej, wezwanie kieruje się jedynie do wykonawcy, którego ofertę wybrano jako najkorzystniejszą.

WYBÓR OFERTY PO TERMINIE ZWIĄZANIA OFERTĄ

Kwestię biegu terminu związania ofertą reguluje art. 85 ust. 5 ustawy, zgodnie z którym bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert. **Liczenie terminu biegu związania ofertą jest uregulowane odmiennie od regulacji kodeksu cywilnego w art. 111 § 2 w zakresie początku biegu terminu, ponieważ art. 85 ust. 5 ustawy Pzp nakazuje rozpoczynać liczenie biegu terminu wraz z upływem terminu składania ofert a nie od następnego dnia od upływu terminu składania ofert.**

Termin związania ofertą oznacza okres, w którym funkcjonuje oświadczenie woli wykonawcy o zamiarze zawarcia z zamawiającym umowy na warunkach określonych w siwz, jeśli ten termin upływa i nie zostaje skutecznie przedłużony, to materialnie oferta pozostaje, ale wygasa oświadczenie wykonawcy, które z tej materii tworzyło deklarację zawarcia umowy.

[...] aby mogło dojść do wyboru oferty najkorzystniejszej, musi istnieć ważne oświadczenie woli wykonawcy, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca.

[...] Izba w tym składzie wyraża przekonanie i podtrzymuje dotychczasową swoją linię orzeczniczą, że **niedopuszczalny jest wybór oferty najkorzystniejszej po upływie terminu związania ofertą**, tak też uchwała z dnia 5 lipca 2010 r. sygn. akt KIO/KD 46/10, wyrok KIO z dnia 23 grudnia 2011 r. sygn. akt KIO 2651/11, z dnia 19 października 2010 r. sygn. akt KIO 2204/10, wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 2010 r. sygn. akt VI Ga 240/10, wyrok KIO z dnia 5 września 2011 r. sygn. akt KIO 1815/11.

WYBÓR OFERTY PO TERMINIE ZWIĄZANIA OFERTĄ

Upływ terminu związania ofertą **nie przesadza o nieskuteczności oferty**, a jedynie o braku istnienia po stronie wykonawcy obowiązku zawarcia umowy, co statuuje **prawo Zamawiającego do niewybrania takiej oferty**, gdyż taki wybór mógłby nie doprowadzić do skutecznego udzielenia zamówienia.

Reasumując powyżej wymienione stanowiska w sprawie możliwości wyboru oferty wykonawcy kiedy upłynął termin jej związania Izba stoi na stanowisku, że Odwołujący nie ma interesu w uzyskaniu zamówienia, bowiem nie może skutecznie domagać się od Zamawiającego wyboru jego oferty i zawarcia z nim umowy. Dlatego też odwołanie podlega oddaleniu. **Trzeba ponownie podkreślić, że celu odwołania należy upatrywać w poprawieniu sytuacji w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego podmiotu, który z tego środka korzysta, a więc doprowadzenia do stanu kiedy wykonawca może skutecznie domagać się, aby Zamawiający jego ofertę ocenił i wybrał jako najkorzystniejszą.** W konsekwencji nie została spełniona przesłanka dotycząca szkody, bowiem wykonawca, który nie może uzyskać zamówienia nie może tym samym ponieść uszczerbku majątkowego.

OBOWIĄZEK ZATRUDNIANIA W OPARCIU O UMOWĘ O PRACĘ

Art. 29. 3a. Zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymagania zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.).

ZAWARTOŚĆ SIWZ

Art. 36. 2. 8a) W przypadku gdy przepisy ustawy nie stanowią inaczej, specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera również w przypadku gdy zamawiający przewiduje wymagania, o których mowa w art. 29 ust. 3a, określenie w szczególności:

- a) sposobu dokumentowania zatrudnienia osób, o których mowa w art. 29 ust. 3a,
- b) uprawnień zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a, oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań,
- c) rodzaju czynności niezbędnych do realizacji zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia;

ZESPÓŁ CECH CHARAKTERYSTYCZNYCH DLA STOSUNKU PRACY

WEDŁUG USTAWY Z DNIA 26 CZERWCA 1974 ROKU KODEKS PRACY

Art. 22. § 1. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

§ 1¹. Zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

WYROK SĄDU APELACYJNEGO W KRAKOWIE

Z DNIA 16 LIPCA 2013 ROKU W SPRAWIE O SYGN. III AUA 24/13

Ustalone miejsce i czas pracy, regularność wykonywanych zadań, podporządkowanie przełożonym, prawo do urlopu i obowiązek osobistego świadczenia pracy.

IDENTYFIKACJA STOSUNKU PRACY – propozycja rozwiązania

czynność objęta przedmiotem zamówienia jest:	odpowieź TAK/NIE
wykonywana pod kierownictwem pracodawcy	
wykonywana „na ryzyko” pracodawcy	
wykonywana w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę	
zarobkowa (wykonywana za wynagrodzeniem)	
powtarzana w codziennych lub dłuższych odstępach czasu (niebędąca jednorazowym wytworem (dziełem) lub czynnością jednorazową)	
wykonywana osobiście przez pracownika	

UMOWA O PRACĘ PRZY SAMOZATRUDNIENIU

Czytając literalnie przepis art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, należałoby dojść do wniosku, że osoba prowadząca działalność gospodarczą nie jest w stanie spełnić wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a więc nie może wziąć udziału w przetargu. Z drugiej jednak strony, trudno dyskryminować przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą. Dlatego też art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, należy interpretować przez pryzmat celu, jaki przyświecał ustawodawcy. Celem tym było położenie kresu patologii związanej z wymuszaniem na pracownikach zgody na pracę na umowach śmieciowych. Artykuł 29 ust. 3a ustawy Pzp, dotyczy bowiem stosunków między wykonawcą a pracownikami. Mamy tutaj do czynienia z czynnościami podejmowanymi bezpośrednio przez wykonawcę, których przepis ten nie obejmuje. [LITL]
[SEPISEP] W powyższym zakresie Izba wskazuje, iż w zakresie spółki osobowej, w której wspólnicy będą samodzielnie świadczyli pracę w zakresie czynności określonych przez zamawiającego, brak jest możliwości zastosowania obowiązku zatrudniania takich osób na umowę o pracę.

UMOWA O PRACĘ

Zgodzić należy się z Odwołującym, że **w odniesieniu do Kierownika projektu, Kierownika montażu oraz Specjalisty ds. rozruchów technologicznych, osoby pełniące tak specjalistyczne funkcje de facto nie wykonują czynności w ramach realizacji przedmiotu zamówienia pod kierownictwem pracodawcy, z uwagi na wyspecjalizowany charakter wykonywania określonych czynności.** Tym samym brak jest spełnienia jednej z przesłanek łącznych wynikających z art. 22 § 1 Kodeksu pracy, a stawianie tego typu wymagań w powiązaniu z kryterium oceny ofert istotnie promuje największe firmy, które mają możliwość zatrudnienia na umowę o pracę wysokiej klasy specjalistów, podczas gdy małe i średnie przedsiębiorstwa korzystają zazwyczaj z usług tego typu specjalistów w ramach innych stosunków prawnych. Izba przychyliła się do stanowiska Odwołującego, że postawienie powyższego wymogu przez Zamawiającego w istotny sposób ogranicza konkurencję w tym postępowaniu i w sposób całkowicie nieuprawniony dyskryminuje małe i średnie przedsiębiorstwa.

ZATRUDNIENIE NA PODSTAWIE UMOWY O PRACĘ

2

W trakcie realizacji zamówienia zamawiający uprawniony jest do wykonywania czynności kontrolnych wobec wykonawcy odnośnie spełniania przez wykonawcę lub podwykonawcę wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane w punkcie 1 czynności. Zamawiający uprawniony jest w szczególności do:

- a) żądania oświadczeń i dokumentów w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów i dokonywania ich oceny,
- b) żądania wyjaśnień w przypadku wątpliwości w zakresie potwierdzenia spełniania ww. wymogów,
- c) przeprowadzania kontroli na miejscu wykonywania świadczenia.

3

W trakcie realizacji zamówienia na każde wezwanie zamawiającego w wyznaczonym w tym wezwaniu terminie wykonawca przedłoży zamawiającemu wskazane poniżej dowody w celu potwierdzenia spełnienia wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez wykonawcę lub podwykonawcę osób wykonujących wskazane w punkcie 1 czynności w trakcie realizacji zamówienia:

- a) **oświadczenie wykonawcy lub podwykonawcy** o zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności, których dotyczy wezwanie zamawiającego. Oświadczenie to powinno zawierać w szczególności: dokładne określenie podmiotu składającego oświadczenie, datę złożenia oświadczenia, wskazanie, że objęte wezwaniem czynności wykonują osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę wraz ze wskazaniem liczby tych osób, imion i nazwisk tych osób, rodzaju umowy o pracę i wymiaru etatu oraz podpis osoby uprawnionej do złożenia oświadczenia w imieniu wykonawcy lub podwykonawcy;

ZATRUDNIENIE NA PODSTAWIE UMOWY O PRACĘ

- b) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez wykonawcę lub podwykonawcę **kopię umowy/umów o pracę** osób wykonujących w trakcie realizacji zamówienia czynności, których dotyczy ww. oświadczenie wykonawcy lub podwykonawcy (wraz z dokumentem regulującym zakres obowiązków, jeżeli został sporządzony). Kopia umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych* (tj. w szczególności bez adresów, nr PESEL pracowników). Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji. Informacje takie jak: data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania;
- c) **zaświadczenie właściwego oddziału ZUS**, potwierdzające opłacanie przez wykonawcę lub podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę za ostatni okres rozliczeniowy;
- d) poświadczoną za zgodność z oryginałem odpowiednio przez wykonawcę lub podwykonawcę **kopię dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczeń**, zanonimizowaną w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *o ochronie danych osobowych*. Imię i nazwisko pracownika nie podlega anonimizacji.

NOWE OBOWIĄZKI ZAMAWIAJĄCYCH ZWIĄZANE Z RODO

KLAUZULA INFORMACYJNA
art. 13 RODO

**REJESTROWANIE CZYNNOŚCI
PRZETWARZANIA DANYCH**
art. 30 RODO

**ZAWARCIE UMOWY
DOTYCZĄCEJ POWIERZENIA
DANYCH**
art. 28 RODO

KLAUZULA INFORMACYJNA

Opinia prawna UZP – www.uzp.gov.pl

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), dalej „RODO”, informuję, że:

- administratorem Pani/Pana danych osobowych jest */nazwa i adres oraz dane kontaktowe zamawiającego/*;
- inspektorem ochrony danych osobowych w */nazwa zamawiającego/* jest Pani/Pani */imię i nazwisko, kontakt: adres e-mail, telefon/* *;
- Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w celu związanym z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego */dane identyfikujące postępowanie, np. nazwa, numer/* prowadzonym w trybie .....;
- odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą osoby lub podmioty, którym udostępniona zostanie dokumentacja postępowania w oparciu o art. 8 oraz art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018), dalej „ustawa Pzp”;
- Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy Pzp, przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, a jeżeli czas trwania umowy przekracza 4 lata, okres przechowywania obejmuje cały czas trwania umowy;
- obowiązek podania przez Panią/Pana danych osobowych bezpośrednio Pani/Pana dotyczących jest wymogiem ustawowym określonym w przepisach ustawy Pzp, związanym z udziałem w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego; konsekwencje niepodania określonych danych wynikają z ustawy Pzp;
- w odniesieniu do Pani/Pana danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany, stosowanie do art. 22 RODO;
- posiada Pani/Pan:
  - na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Pani/Pana dotyczących;
  - na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania Pani/Pana danych osobowych **;
  - na podstawie art. 18 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO ***;
  - prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO;

KLAUZULA INFORMACYJNA

Opinia prawna UZP – www.uzp.gov.pl

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), dalej „RODO”, informuję, że:

- nie przysługuje Pani/Panu:
  - w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych;
  - prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO;
  - na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO.

* **Wyjaśnienie:** informacja w tym zakresie jest wymagana, jeżeli w odniesieniu do danego administratora lub podmiotu przetwarzającego istnieje obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych osobowych.

** **Wyjaśnienie:** skorzystanie z prawa do sprostowania nie może skutkować zmianą wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ani zmianą postanowień umowy w zakresie niezgodnym z ustawą Pzp oraz nie może naruszać integralności protokołu oraz jego załączników.

*** **Wyjaśnienie:** prawo do ograniczenia przetwarzania nie ma zastosowania w odniesieniu do przechowywania, w celu zapewnienia korzystania ze środków ochrony prawnej lub w celu ochrony praw innej osoby fizycznej lub prawnej, lub z uwagi na ważne względy interesu publicznego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego.

Wzór oświadczenia wymaganego od wykonawcy w zakresie wypełnienia obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13 lub art. 14 RODO

Oświadczam, że wypełniłem obowiązki informacyjne przewidziane w art. 13 lub art. 14 RODO wobec osób fizycznych, od których dane osobowe bezpośrednio lub pośrednio pozyskałem w celu ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego w niniejszym postępowaniu.

REJESTROWANIE CZYNNOŚCI PRZETWARZANIA DANYCH

W rejestrze czynności przetwarzania danych osobowych zamieszcza się następujące informacje:

1. imię i nazwisko lub nazwę oraz dane kontaktowe administratora oraz wszelkich współadministratorów, a także gdy ma to zastosowanie – przedstawiciela administratora oraz inspektora ochrony danych;
2. cele przetwarzania;
3. opis kategorii osób, których dane dotyczą, oraz kategorii danych osobowych;
4. kategorie odbiorców, którym dane osobowe zostały lub zostaną ujawnione, w tym odbiorców w państwach trzecich lub w organizacjach międzynarodowych;
5. gdy ma to zastosowanie, przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, w tym nazwę tego państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej;
6. jeżeli jest to możliwe, planowane terminy usunięcia poszczególnych kategorii danych;
7. jeżeli jest to możliwe, ogólny opis technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa tj.: pseudonimizacja i szyfrowanie danych osobowych, zapewnienie poufności, integralności, dostępności i odporności systemów i usług przetwarzania, przywracanie dostępności danych w razie incydentu fizycznego lub technicznego, regularność testowania i oceniania skuteczności ww. środków.

ZAWARCIE UMOWY DOTYCZĄCEJ POWIERZENIA DANYCH

Umowa powierzenia danych powinna zawierać następujące elementy:

1. przedmiot przetwarzania,
2. czas trwania przetwarzania,
3. charakter i cel przetwarzania,
4. rodzaj danych osobowych,
5. kategorię osób, których dane dotyczą,
6. obowiązki i prawa administratora,
7. obowiązki podmiotu przetwarzającego.

Ustawa z dnia ..... 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 .

UDOSTĘPNIANIE DANYCH OSOBOWYCH

Art. 8. 5. Zamawiający udostępnia dane osobowe, o których mowa w art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, w celu umożliwienia korzystania ze środków ochrony prawnej, o których mowa w dziale VI, do upływu terminu na ich wniesienie.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679

z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Artykuł 10

Przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa

Przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących oraz naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa na podstawie art. 6 ust. 1 wolno dokonywać wyłącznie pod nadzorem władz publicznych lub jeżeli przetwarzanie jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Wszelkie kompletne rejestry wyroków skazujących są prowadzone wyłącznie pod nadzorem władz publicznych.

Ustawa z dnia ..... 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 .

INFORMOWANIE O POZYSKIWANIU DANYCH OSOBOWYCH

Art. 8a. 1. Zamawiający może realizować obowiązek informacyjny, o którym mowa w art. 13 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, poprzez zamieszczenie wymaganych informacji w ogłoszeniu o zamówieniu, ogłoszeniu o konkursie, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub w regulaminie konkursu.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679

z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Artykuł 13

Informacje podawane w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą

1. Jeżeli dane osobowe osoby, której dane dotyczą, zbierane są od tej osoby, administrator podczas pozyskiwania danych osobowych podaje jej wszystkie następujące informacje:

- a) swoją tożsamość i dane kontaktowe oraz, gdy ma to zastosowanie, tożsamość i dane kontaktowe swojego przedstawiciela;
- b) gdy ma to zastosowanie – dane kontaktowe inspektora ochrony danych;
- c) cele przetwarzania danych osobowych, oraz podstawę prawną przetwarzania;
- d) jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f) – prawnie uzasadnione interesy realizowane przez administratora lub przez stronę trzecią;
- e) informacje o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeżeli istnieją;
- f) gdy ma to zastosowanie – informacje o zamiarze przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej oraz o stwierdzeniu lub braku stwierdzenia przez Komisję odpowiedniego stopnia ochrony lub w przypadku przekazania, o którym mowa w art. 46, art. 47 lub art. 49 ust. 1 akapit drugi, wzmiankę o odpowiednich lub właściwych zabezpieczeniach oraz o możliwościach uzyskania kopii danych lub o miejscu udostępnienia danych.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Artykuł 13

Informacje podawane w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą

2. Poza informacjami, o których mowa w ust. 1, podczas pozyskiwania danych osobowych administrator podaje
  - a) okres, przez który dane osobowe będą przechowywane, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu;
  - b) informacje o prawie do żądania od administratora dostępu do danych osobowych dotyczących osoby, której dane dotyczą, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przenoszenia danych;
  - c) jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a) lub art. 9 ust. 2 lit. a) – informacje o prawie do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
  - d) informacje o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego;
  - e) informację, czy podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy oraz czy osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania i jakie są ewentualne konsekwencje niepodania danych;
  - f) informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4, oraz – przynajmniej w tych przypadkach – istotne informacje o zasadach ich podejmowania, a także o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą.
3. Jeżeli administrator planuje dalej przetwarzać dane osobowe w celu innym niż cel, w którym dane osobowe zostały zebrane, przed takim dalszym przetwarzaniem informuje on osobę, której dane dotyczą, o tym innym celu oraz udziela jej wszelkich innych stosownych informacji, o których mowa w ust. 2.

Ustawa z dnia ..... 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 .

UDOSTĘPNIANIE DANYCH OSOBOWYCH

Art. 8a. 2. W przypadku, gdy wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 15 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, zamawiający może żądać od osoby, której dane dotyczą wskazania dodatkowych informacji mających na celu sprecyzowanie żądania, w szczególności podania nazwy lub daty postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu.

3. Skorzystanie przez osobę, której dane osobowe dotyczą, z uprawnienia do sprostowania lub uzupełnienia, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, nie może skutkować zmianą wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu ani zmianą postanowień umowy w zakresie niezgodnym z ustawą.

4. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie zgłoszenie żądania ograniczenia przetwarzania, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie ogranicza przetwarzania danych osobowych do czasu zakończenia tego postępowania lub konkursu.

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Artykuł 15

Prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą

1. Osoba, której dane dotyczą, jest uprawniona do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące, a jeżeli ma to miejsce, jest uprawniona do uzyskania dostępu do nich oraz następujących informacji:
  - a) cele przetwarzania;
  - b) kategorie odnośnych danych osobowych;
  - c) informacje o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane osobowe zostały lub zostaną ujawnione, w szczególności o odbiorcach w państwach trzecich lub organizacjach międzynarodowych;
  - d) w miarę możliwości planowany okres przechowywania danych osobowych, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu;
  - e) informacje o prawie do żądania od administratora sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych dotyczącego osoby, której dane dotyczą, oraz do wniesienia sprzeciwu wobec takiego przetwarzania;
  - f) informacje o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego;
  - g) jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od osoby, której dane dotyczą – wszelkie dostępne informacje o ich źródle;
  - h) informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4, oraz – przynajmniej w tych przypadkach – istotne informacje o zasadach ich podejmowania, a także o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą.
2. Jeżeli dane osobowe są przekazywane do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej, osoba, której dane dotyczą, ma prawo zostać poinformowana o odpowiednich zabezpieczeniach, o których mowa w art. 46, związanych z przekazaniem.
3. Administrator dostarcza osobie, której dane dotyczą, kopię danych osobowych podlegających przetwarzaniu. Za wszelkie kolejne kopie, o które zwróci się osoba, której dane dotyczą, administrator może pobrać opłatę w rozsądnej wysokości wynikającej z kosztów administracyjnych. Jeżeli osoba, której dane dotyczą, zwraca się o kopię drogą elektroniczną i jeżeli nie zaznaczy inaczej, informacji udziela się powszechnie stosowaną drogą elektroniczną.

UDOSTĘPNIANIE DANYCH OSOBOWYCH

Art. 8a. 5. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie wniesienie sprzeciwu wobec przetwarzania, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia 2016/679, nie wstrzymuje przetwarzania danych osobowych do czasu zakończenia tego postępowania lub konkursu.

6. Zamawiający informuje o ograniczeniach stosowania przepisów rozporządzenia 2016/679, o których mowa w ust. 2, ust. 4, ust. 5 i art. 97 ust. 1a, na stronie internetowej prowadzonego postępowania lub konkursu oraz w ogłoszeniu o zamówieniu, ogłoszeniu o konkursie, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, regulaminie konkursu lub w inny sposób dostępny dla osoby, której dane osobowe dotyczą.

7. Zamawiający przetwarza dane osobowe zebrane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub w konkursie w sposób gwarantujący zabezpieczenie przed ich bezprawnym rozpowszechnianiem.

8. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679, zobowiązane są do zachowania poufności w zakresie udostępnionych im informacji i danych.

Ustawa z dnia ..... 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 .

UDOSTĘPNIANIE DANYCH OSOBOWYCH

Art. 11. 6a. W przypadku danych osobowych zamieszczonych przez zamawiającego w Biuletynie Zamówień Publicznych, prawo do uzyskania informacji, o którym mowa art. 15 rozporządzenia 2016/679, jest wykonywane w drodze żądania skierowanego do zamawiającego.

6b. W przypadku danych osobowych zamieszczonych przez zamawiającego w Biuletynie Zamówień Publicznych, prawo do sprostowania danych oraz uzupełnienia niekompletnych danych, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, jest wykonywane w drodze żądania skierowanego do zamawiającego.

6c. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zapewnia techniczne utrzymanie systemu informatycznego i portalu internetowego, na którym udostępniany jest Biuletyn Zamówień Publicznych oraz określa okres przechowywania danych osobowych zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych

Ustawa z dnia ..... 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 .

UDOSTĘPNIANIE DANYCH OSOBOWYCH

Art. 96. 3a. Zasada jawności, o której mowa w ust. 3, ma zastosowanie do wszystkich danych osobowych, z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2016/679, zebranych w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu. Ograniczenia zasady jawności, o których mowa w art. 8 ust. 3-5, stosuje się odpowiednio.

3b. Od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w przypadku skutecznego skorzystania przez osobę, której dane dotyczą z uprawnienia do ograniczenia przetwarzania, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, zamawiający udostępnia protokół wraz załącznikami na zasadach określonych w art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679.

3c. Od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w przypadku skutecznego skorzystania przez osobę, której dane dotyczą z uprawnienia do sprzeciwu wobec przetwarzania, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia 2016/679, zamawiający udostępnia protokół wraz załącznikami na zasadach określonych w tym przepisie.

Ustawa z dnia ..... 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 .

UDOSTĘPNIANIE DANYCH OSOBOWYCH

Art. 97. 1a. W przypadku gdy wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 15 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, wymaga niewspółmiernie dużego wysiłku, zamawiający może żądać od osoby, której dane dotyczą wskazania dodatkowych informacji mających w szczególności na celu sprecyzowanie nazwy lub daty zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia.

1b. Skorzystanie przez osobę, której dane osobowe dotyczą z uprawnienia do sprostowania lub uzupełnienia, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, nie może naruszać integralności protokołu oraz jego załączników.

UMOWY

Art. 143e. W przypadku, o którym mowa w art. 29 ust. 3a, umowa zawiera postanowienia dotyczące:

- 1) sposobu dokumentowania zatrudnienia oraz kontroli spełniania przez wykonawcę lub podwykonawcę wymagań dotyczących zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w tym możliwości żądania:
  - a) poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o pracę
  - b) potwierdzającej zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, na której widnieje: imię i nazwisko zatrudnionego pracownika, data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę, wymiar etatu oraz zakres obowiązków pracownika,
  - c) poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczenia społecznego oraz zdrowotnego, na której widnieje imię i nazwisko pracownika,
  - d) zaświadczenia właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, potwierdzającego opłacanie przez wykonawcę lub podwykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę;
- 2) sankcji z tytułu niespełnienia wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a.

EduStrefa

Wszystkie materiały szkoleniowe w wersji elektronicznej **oraz dodatkowe materiały** merytoryczne znajdziesz w **EduStrefie**
www.apexnet.pl/edustrefa

Oczekuj maila z dostępem do platformy